

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра банківської справи

Допущено до захисту

Завідувач кафедри _____

« _____ » _____ 2024 року

Кваліфікаційна робота

на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

за освітньою програмою

Міжнародний банківський бізнес

на тему: **«Оцінювання кредитного ризику банків за міжнародними
стандартами»**

Виконавець:

Студентка IV курсу 43 групи
факультету фінансів та банківської
справи

Ткаченко Ірина Олексіївна _____
(підпис)

Науковий керівник:

Завідувач кафедри д.е.н., доцент

Жердецька Лілія Вікторівна _____
(підпис)

ОДЕСА 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ КРЕДИТНОГО РИЗИКУ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ	6
1.1. Економічний зміст поняття кредитного ризик.....	6
1.2. Регулювання кредитної діяльності банків	9
1.3. Міжнародні стандарти ризик-менеджменту в банках та їх роль у кредитній діяльності банку	15
Висновки до розділу 1	20
РОЗДІЛ 2. ОЦІНЮВАННЯ КРЕДИТНОГО РИЗИКУ БАНКІВ УКРАЇНИ...	23
2.1. Підходи до аналізу кредитного ризик банків.....	23
2.2. Вплив кредитного ризик на рентабельність та фінансову стійкість банків	33
2.3. Оцінювання чинників кредитного ризик.....	39
Висновки до розділу 2	44
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТА НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОЦІНЬВАННЯ КРЕДИТНОГО РИЗИКУ БАНКІВ.....	45
3.1. Обґрунтування чинників кредитного ризик: міжнародний аспект.....	45
3.2. Перспективи розвитку міжнародних стандартів в оцінюванні кредитного ризик.....	53
Висновки до розділу 3	56
ВИСНОВКИ.....	59
СПИСОК ВИКОРАСТИНИХ ДЖЕРЕЛ.....	62
ДОДАТКИ.....	68

АНОТАЦІЯ

ТКАЧЕНКО І.О. «Оцінювання кредитного ризику банків за міжнародними стандартами»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавру зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» — Одеський національний економічний університет — Одеса, 2024.

У роботі визначається теоретичні та практичні засади формування кредитного ризику за міжнародними стандартами; проводиться оцінювання кредитного ризику в банках України; оцінка впливу кредитного ризику на рентабельність та фінансову стійкість банків; дослідження оцінки кредитного ризику банків України; аналіз методів його оцінки та управління, а також дослідження його впливу на стійкість банківської системи України.

Під час дослідження використовуються книги, статті з фахових журналів, монографії, збірники наукових праць з питань кредитного ризику, міжнародних стандартів, банківської системи України, Закони України, постанови Кабінету Міністрів України, нормативно-інструктивні акти Національного банку України, що регулюють питання кредитного ризику, банківської діяльності, міжнародних стандартів, офіційна статистична інформація Національного банку України, Державної служби статистики України, міжнародних організацій (МВФ, Світового банку) щодо кредитного ризику, рентабельності та фінансової стійкості банків України, Офіційні веб-сайти банків України, Національного банку України, міжнародних організацій (МВФ, Світового банку), рейтингових агентств.

Ключові слова: кредитний ризик, міжнародні стандарти, Базельські угоди, кредити, оцінювання, управління, банківська система, Україна, банки, ризик, стандарти, НБУ.

ANNOTATION

TKACHENKO I. «ASSESSMENT OF CREDIT RISK OF BANKS ACCORDING TO INTERNATIONAL STANDARDS».

Qualification work for obtaining a bachelor's degree in the specialty 072 «Finance, banking and insurance» — Odesa National University of Economics — Odesa 2024.

The work defines the theoretical and practical principles of credit risk formation according to international standards; assessment of credit risk in Ukrainian banks is carried out; assessment of the impact of credit risk on the profitability and financial stability of banks; study of credit risk assessment of banks of Ukraine; analysis of methods of its assessment and management, as well as research of its impact on the stability of the banking system of Ukraine.

During the research, books, articles from professional journals, monographs, collections of scientific works on issues of credit risk, international standards, the banking system of Ukraine, Laws of Ukraine, resolutions of the Cabinet of Ministers of Ukraine, regulatory and instructional acts of the National Bank of Ukraine regulating issues of credit risk are used. banking activity, international standards, official statistical information of the National Bank of Ukraine, the State Statistics Service of Ukraine, international organizations (IMF, World Bank) regarding credit risk, profitability and financial stability of Ukrainian banks, Official websites of Ukrainian banks, the National Bank of Ukraine, international organizations (IMF, World Bank), rating agencies.

Keywords: credit risk, international standards, Basel agreements, loans, evaluation, management, banking system, Ukraine, banks, risk, standards, NBU.

ВСТУП

У сучасному світі кредитний ризик є невід'ємною частиною банківської діяльності, що виникає через ймовірність несплати позичальником боргу та відсотків. Управління кредитним ризиком є одним із ключових завдань банків, адже воно впливає на їхню стійкість, прибутковість та ринкову конкуренцію.

Міжнародні стандарти ризик-менеджменту відіграють важливу роль у кредитній діяльності банків. Вони встановлюють мінімальні вимоги до управління кредитним ризиком, а також сприяють гармонізації банківської практики на міжнародному рівні.

Ця робота присвячена дослідженню теоретичних засад формування кредитного ризику за міжнародними стандартами. У ній буде розглянуто такі питання:

- Економічний зміст поняття кредитного ризику
- Класифікація кредитного ризику
- Методи оцінки кредитного ризику
- Міжнародні стандарти ризик-менеджменту в банках
- Роль міжнародних стандартів у кредитній діяльності банку

Метою роботи є узагальнення та систематизація теоретичних знань про кредитний ризик та його оцінювання за міжнародними стандартами.

Завданнями роботи є:

- Вивчення економічного змісту поняття кредитного ризику
- Розкриття класифікації кредитного ризику
- Аналіз методів оцінки кредитного ризику
- Огляд міжнародних стандартів ризик-менеджменту в банках
- Визначення ролі міжнародних стандартів у кредитній діяльності банку.

Практична значущість роботи полягає в тому, що її результати можуть бути використані банками для удосконалення системи управління кредитним ризиком.

У роботі були використані загальнонаукові та специфічні методи, а саме абстракції, узагальнення, групування (для визначення підходів до класифікації активів за рівнем кредитного ризику), статистичного порівняння (для оцінювання динаміки індикаторів кредитного ризику банків України), графічний метод (для наочного відображення отриманих результатів) та кореляційно-регресійний аналіз (для обґрунтування чинників кредитного ризику та оцінювання його впливу на рентабельність банківської діяльності).

Інформаційною базою дослідження виступили праці вітчизняних та іноземних вчених, статистичні дані центральних банків, в тому числі Національного банку України, а також дані окремих банківських установ.

Об'єкт дослідження – процеси оцінювання кредитного ризику за міжнародними стандартами.

Предмет дослідження – теоретичні засади та практичні аспекти оцінювання кредитного ризику.

Робота складається з анотації, вступу, 3 розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг становить 80 сторінок, з них: основний текст викладено на 58 сторінках; список використаних джерел включає 60 найменування на 6 сторінках, додатки розміщені на 13 сторінках. Робота містить 12 таблиць та 8 рисунків.

За результатами виконаних досліджень прийнято участь у конкурсі опублікуванню тезисів на XV Міжнар. наук.-практ. конф. мол.уч., аспірантів та студентів. «Основні напрямки розвитку наукових досліджень молодих учених» Ткаченко І.О. та Радова Н.В. «Облік формування кредитними операціями» (05-06.12.2023 р.); IX Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конференція «Економіка, фінанси, банківська справа та освіта: актуальні питання розвитку, досягнення, інновації» Ткаченко І.О. та Жердецька Л.В. «Міжнародні стандарти ризик-менеджменту в банках» (м. Одеса, 4-5 квітня 2024 р.); VIII Студент. наук.-практ. конф. ФФБД «Стабілізація фінансово-економічної системи України» Ткаченко І.О. та Жердецька Л.В. «Методичні підходи до оцінювання чинників кредитного ризику». (8-9 квітня 2024 р.)

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ КРЕДИТНОГО РИЗИКУ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

1.1. Економічний зміст поняття кредитного ризик

Ризик – це невід’ємна частина бізнесу. Він присутній у всіх аспектах підприємницької діяльності, від прийняття управлінських рішень до операційної діяльності. Чим більше ризикуєш, тим більше можливостей отримати прибуток. Однак, чим більше ризикуєш, тим більше можливих втрат. Це пов'язано з тим, що ризик – це потенційна можливість як позитивних, так і негативних результатів. [1]

Поняття «ризик» за думкою деяких мовознавців, це слово виникло в Південній Америці, де його використовували південноамериканські народи для позначення підвищеної небезпеки на морі.[2]

В українській мові «ризик» означає «усвідомлену можливість збитку або невдачі в якій-небудь справі». Однак, деякі вчені стверджують, що проблема ризику виникла при розгляді філософських категорій, таких як свобода і необхідність, але в словниках це поняття не завжди знаходить відображення.[2]

Широке розуміння терміну «ризикувати» можна знайти у словнику В. Даля, де його тлумачиться як «діяти на удачу, йти на непевну справу, робити щось без розрахунку, наражатися на випадковість». У психології «ризик» розглядається в контексті очікуваного неблагополуччя при неуспіху, загрози збитком та вибору між безпечними та привабливими варіантами дії. [2]

Ризик як правова категорія вивчається в рамках різних галузей права для вивчення характеру правопорушення. Таким чином, категорія «ризик» має комплексний характер і використовується в різних сферах знань, включаючи юриспруденцію, економіку, медицину, психологію, спорт та інші. [2]

Щодо різновидів ризиків, їх класифікують відповідно до джерел їх виникнення, які наведено у додатку А у таблиці А.1.[3]

Варто приділити особливу увагу кредитному ризику, оскільки він вважається одним із ключових чинників, що мають великий вплив на фінансову стабільність та економічний прогрес. Вони становлять значну загрозу для банківських установ, оскільки вони мають справу з клієнтами, чие платіжне здатність та надійність може бути під сумнівом.[4]

Вивчення кредитного ризику є предметом інтересу для багатьох науковців, кожен з яких має власне тлумачення цього поняття. [4].

За даними таблиці 1.2 можна визначити, що деякі дослідники розглядають його як загрозу неплатоспроможності позичальника щодо сплати основного боргу та відсотків, тоді як інші пов'язують ризик з прибутком, який отримає банк. [4]

Кредитний ризик, що аналізуються в науковій літературі, визначається як ризик недоотримання банком очікуваних переваг від своєї основної діяльності через неналежне виконання контрагентами своїх зобов'язань перед банком. Це специфічне явище, оскільки з одного боку, воно залежить від зовнішніх факторів, таких як економічне середовище, а з іншого — вплив усіх зовнішніх ризиків на фінансову стійкість банку відбувається через його клієнтську базу, що є внутрішнім джерелом. [4]

Головний зміст кредитного ризику включає ймовірність виникнення фінансового збитку в одного підприємства внаслідок того, що інше підприємство з конкретних причин не може виконати свої зобов'язання. Практично, кредитний збиток вартісно визначається як різниця між грошовими потоками, які передбачені угодою, і фактичними грошовими коштами, які будуть отримані. У зв'язку з цим заслуговує на увагу те, що кредитний ризик відрізняється від ризику несвоєчасних розрахунків перед банком та джерелом виникнення ризику є фінансові активи. [5]

Таблиця 1.1

Систематизована інформація для визначення сутності поняття
«кредитний ризик»

Автори	Визначення
В.В. Вітлінський, О.В. Пернарівський, Я.С. Наконечний, Г.І. Великоіваненко	Сукупність імовірних небажаних подій під час здійснення фінансових угод, суть яких полягає у тому, що контрагент банку не зможе виконати взятих на себе за угоду зобов'язань і при цьому не вдається скористатися наявними засобами захисту.
А.М. Бандурка, В.В. Глущенко	Ймовірність збитків у зв'язку з несвоєчасним поверненням позичальником основного боргу і відсотків з ним.
О.М. Петрук	Можливість того, що певний момент часу вартість кредитної частини банківського портфеля активів зменшиться у зв'язку з неповерненням, неповним або несвоєчасним поверненням кредитів, наданих банком.
І. Демчик	Потенційна можливість утрати сум основного боргу та відсотків по ньому, що виникає в результаті порушення цілісності руху звужуваної вартості під впливом різноманітних ризикоутворюючих факторів (неповернення кредиту у зв'язку зі злиттям або поглинанням, банкрутством, шахрайством та ін.)
В.О. Здражевський	Можливе падіння прибутку банків і навіть утрата частини акціонерного капіталу в результаті неспроможності позичальника гасити й обслуговувати борг.
О.П. Просович, К.В. Процак	Наявний або потенційний ризик для надходжень капіталу, який виникає через неспроможність сторони, що взяла на себе зобов'язання, виконати умови будь-якої фінансової угоди з банком (його підрозділом) або в інший спосіб виконати взяті на себе зобов'язання.
О.А. Криклій, Н.Г. Маслак	Ймовірність повної або часткової втрати вартості активів банку в результаті нездатності контрагентів (позичальників) виконувати свої зобов'язання або недоотримання доходу на вкладений капітал унаслідок впливу різноманітних чинників.

Джерело: складане автором [4]

Що ж стосується методів кредитного ризику, то вони поділяються на дві групи: методи управління кредитним ризиком на рівні окремої позики та на методи управління кредитним ризиком на рівні кредитного портфеля банку.[6]

До першої групи методів входить:

1. Аналіз кредитоспроможності позичальника;
2. Аналіз та оцінка кредиту;
3. Структурування позики;
4. Документування кредитних операцій;
5. Контроль за наданим кредитом та станом застави.

Особливістю перелічених методів є необхідність їх послідовного застосування, оскільки одночасно вони являють собою етапи процесу кредитування. Якщо на кожному етапі перед кредитним співробітником поставлено завдання мінімізації кредитного ризику, то потрібно правомірно розглядати етапи кредитування як методи управління ризиком окремої позики.[6]

Щодо другої групи методів, то до неї належать:

1. Диверсифікація;
2. Лімітування;
3. Створення резервів для відшкодування втрат за кредитними операціями комерційних банків.

Особливістю перелічених методів другої групи те, що вони сприяють до зменшенню ризиків та забезпечують більшу стійкість та надійність фінансової діяльності банку в умовах непередбачуваних ринкових умов і можливих фінансових труднощів у позичальників.[6]

1.2. Регулювання кредитної діяльності банків

Розвиток створення регулювання кредитної діяльності та комерційних банків постійно активна, але це залежить від зміни потреб економічного розвитку країни. Обов'язковість регулювання кредитної діяльності банків пов'язана з циклічністю розвитку економіки, нерівномірністю інвестиційного процесу та коливанням споживчого попиту. [7]

Тому слід зазначити як результативність регулювання кредитної діяльності залежить від того, наскільки чітко поставленні завдання, що стоять перед відповідними регулятивно-наглядовими органами, наскільки вірно ці завдання розуміють і підтримують органи, що розробляють економічну політику держави і несуть відповідальність за реалізацією цієї політики.[6]

Сутність кредитного регулювання — це впорядкування, налагодження, у встановленні вірної взаємодії і створення умов нормального функціонування.
[8]

Основними цілями регулювання кредитної діяльності є:

1. Стабільність та надійність банківської системи:
 - Запобігання банківським кризам
 - Підтримка довіри до банківської системи
2. Захист інтересів вкладників:
 - Гарантування повернення вкладів
 - Забезпечення прозорості діяльності банку
3. Створення конкурентного середовища в банківській системі:
 - Зниження процентної ставки за позичками, але тим самим підвищиться процентна ставка за депозитами
 - Розшириться спектр банківських послуг
 - Запроваджуються новітні банківські технології

Зазначені цілі регулювання кредитної діяльності визначаються з метою забезпечення стійкості та довіри до банківської системи які спрямовані на запобігання банківським кризам та захист інтересів вкладників. Вони також сприяють створенню конкурентного середовища в банківській системі — це досягається шляхом гарантування повернення вкладів, забезпечення прозорості діяльності банку та стимулювання конкуренції через зміни у процентних ставках та впровадження новітніх технологій. Загалом, регулювання кредитної діяльності сприяє ефективному функціонуванню банківської системи та задоволенню потреб клієнтів.[6]

Національний банк проводить рефінансування комерційних банків та видає поручительства і гарантії.

Банківське регулювання від правової форми може бути:

Нормативно-правове

- це створення компетентним створенням держави акта які будуть регулювати банківську діяльність.

Індивідуально-правове

- це застосування норм права компетентним органам, як правило, Національним банком, до визначених життєвих обставин шляхом прийняття індивідуального акта.

Договірне

Рис.1.1. Банківське регулювання від правової форми

Джерело: складено за матеріалами автора [8, с.2]

У сфері контролю за банківською діяльністю існує специфіка, оскільки суб'єкти та об'єкти цього контролю мають особливий статус. Державне регулювання в цій сфері може бути поділене на дві категорії.(таб.1.2)

Таблиця 1.2

Два види державного регулювання

Зовнішнє
з боку органів законодавчої і виконавчої влади шляхом видання нормативно-правових актів
Внутрішнє
здійснюється Національним банком України як елементом дворівневої банківської системи України шляхом прийняття нормативно-правових, індивідуально-правових актів, оскільки Національний банк є органом державного управління, наділеним особливими повноваженнями і незалежного від інших органів державного управління

Джерело: складено за матеріалами автора.[8, с.2]

Регулювання банківської діяльності в Україні відбувається як зовнішніми, так і внутрішніми засобами, кожен з яких має свої особливості і механізми дії.

Регулювання діяльності банків — це важлива функція держави, яку вона виконує з метою забезпечення стабільності банківської системи. Крім того регулювання діяльності банків розглядається як формування відповідної правової форми.[6]

Як зазначив Національний банк України про регулювання: «Національний банк створює правове поле банківської діяльності. Ми видаємо нормативні документи, які регламентують створення та діяльність банків, їхні взаємовідносини з вкладниками та кредиторами та відповідальність перед державою та клієнтами.» Це спричинено тим, що вони забезпечують конкурентне середовище в банківському секторі.[9]

Подібно до цього НБУ реалізує нагляд і регулювання банків для сприяння безпеки та фінансової стабільності в банківській системі України. Банківський нагляд забезпечує гарантію клієнтам, вкладникам, кредиторам і позичальникам упевненість у тому, що банки стабільно працюють, своєчасно та повністю виконують зобов'язання. Вони здійснюють нагляд і регулювання усіх банків України та їхніх підрозділів за кордоном, іноземних банків в Україні та інших організацій і громадян у частині дотримання Закону України «Про банки і банківську діяльність». [10]

Банк створює систему управління ризиками і визначає її організаційну структуру з чітким розподілом функції та відповідальності між всіма учасниками, включаючи працівників банку. Забезпечується можливість взаємозаміни персоналу для уникнення негативного впливу на ефективність управління ризиками при тимчасовій відсутності чи звільненні працівника.[11]

Також можна зазначити, що він гарантує належну кількість кваліфікованих працівників відповідно до потреб структури управління ризиками, бізнес-лінії та ризикового профілю. Забороняється передача

функцій управління ризиками на аутсорсинг, за винятком випадків, передбачених правилами.[11]

Функції, обов'язки та відповідальність працівників щодо управління ризиками визначається в посадових інструкціях. Забезпечується обмін інформацією між підрозділами банку для ефективної співпраці.[11]

Додатково встановлюється розподіл обов'язків між підрозділами банку на трьох лініях захист:

- Перша лінія — на рівні бізнес-підрозділів банку та підрозділів підтримки діяльності банку.
- Друга лінія — на рівні підрозділу управління ризиками та комплаєнс.
- Треття лінія — на рівні підрозділу внутрішнього аудиту.

Банк розробляє внутрішньобанківські документи для керування ризиками, затверджуючи Радою банку декларацію схильності до ризиків, стратегії та політику з управління ризиками, а також правління банку встановлює процедури та порядки. Ці принципи відображені в організаційній структурі банку для управління ризиками. Згідно з Положенням про організацію системи управління ризиками в банках України, суб'єктами системи є верхньорівнева організаційна структура банку щодо управління ризиками (рис.1.2). [12, с.17-18]

Згідно із законодавством України, за Постановою №368 НБУ, встановлює правила для визначення регулятивного капіталу банків і обов'язкові норми, які повинні дотримуватися. [13]

Нормативами кредитного ризику є:

1. Максимальний розмір кредитного ризику на одного контрагента (Н7)
2. Великі кредитні ризики(Н8)
3. Максимальний розмір кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами (Н9)

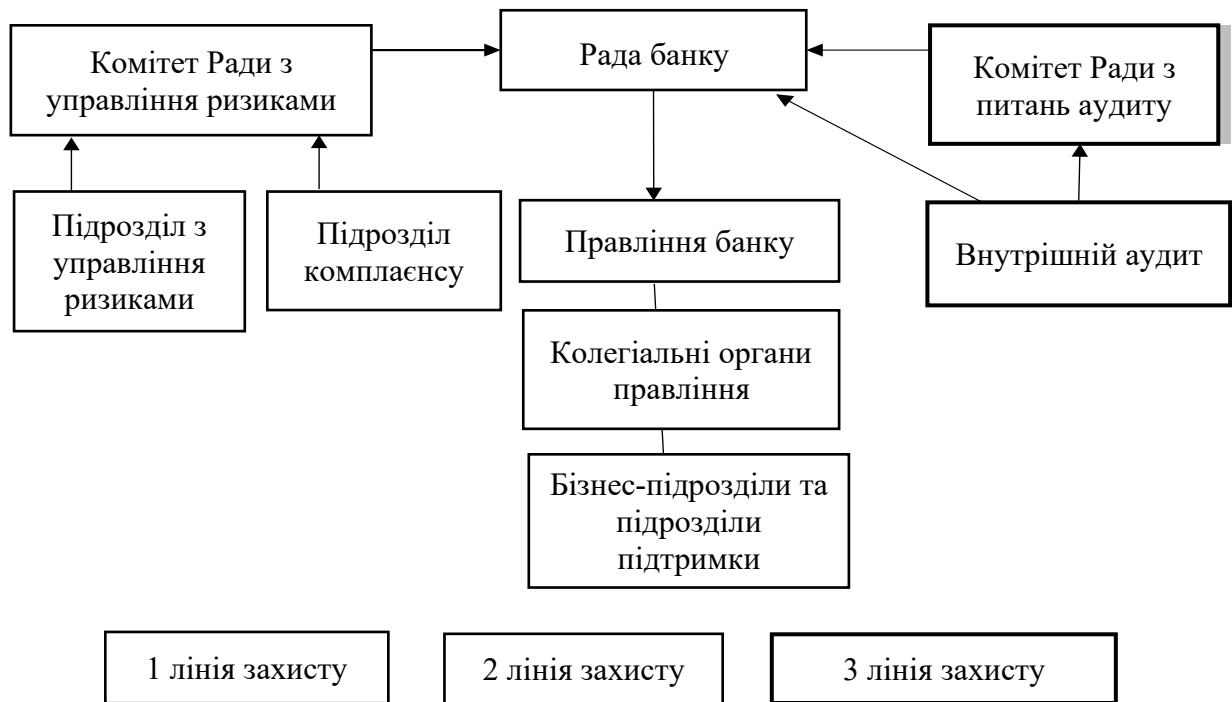

Рис.1.2. Схема (верхньорівнева) організаційної структури банку щодо управління ризиками

Джерело: складено автором [12, с.17-18]

Відповідно до Закону України НБУ, банки повинні систематично оцінювати якість своїх активних операцій для визначення регулятивного капіталу та управління ризиками. Це включає класифікацію операцій та визначення розміру кредитного ризику відповідно до Постанови №351. [13]

Банки визначають кредитний ризик у валюті. Яка відповідає валюті їхніх активних операцій. Його величина обчислюється як сукупний розмір кредитного ризику за всіма операціями на початку кожного місяця в гривневому еквіваленті за офіційним курсом НБУ. [13]

Непокритий кредитний ризик обчислюється на початку кожного місяця і включається до розрахунку капіталовідповідності в наступному місяці згідно з визначеним НБУ порядком. Якщо кредитний ризик менший або рівний розміру резервів за МСФЗ, то непокритий кредитний ризик дорівнює нулю. У випадку перевищення кредитного ризику над резервами, непокритий кредитний ризик дорівнює цьому перевищенню. [13]

Крім національного регулювання є міжнародні стандарти які відіграють важливу роль у багатьох сферах.

1.3. Міжнародні стандарти ризик-менеджменту в банках та їх роль у кредитній діяльності банку

На сьогодні існує ряд нормативів управління ризиками. У цьому дослідженні розглянемо загальні стандарти ризик менеджменту:

- Basel
- ISO31000
- FERMA

Ризик-менеджмент – це система стратегічного та тактичного управління ризиками, спрямована на досягнення основних бізнес-цілей. Його мета у сфері економіки полягає в підвищенні конкурентоспроможності суб'єктів господарювання шляхом ефективного управління чистими ризиками. [14]

У сучасній економічній науці ризик розглядається як можлива подія, наслідки якої можуть бути позитивними, нейтральними або негативними. Якщо ризик може мати позитивні, так і негативні наслідки, його називають спекулятивним. У разі, якщо наслідки виключно негативні або відсутні, ризик вважається чистим. [14]

Ризик-менеджмент застосовується в ідеальній організації в якій повинен бути інтегрований у всі процеси та повинен стати невід'ємною частиною будь-якого процесу прийняття рішення. Управління ризиками потрібно здійснювати на різних рівнях управління, щоб компанія могла ефективно контролювати ризики і запроваджувати заходи для їх запобігання. Саме тому ризик-менеджмент повинен бути вбудованим в систему управління організації, а не функціональною областю, що діє незалежно. [14]

Головним акцентом у ризик-менеджменту слід робити при прийнятті рішень щодо ключових питань, які впливають на розвиток компанії, таких як стратегічне планування, зміни в політиці компанії, запровадження нових проектів, процесів і процедур, великі фінансові інвестиції або оптимізаційні заходи. [14]

Стандарти ризик-менеджменту містять:

- Визначення ризику як комбінації ймовірності настання події та її наслідків;
- Ризик-менеджмент розглядається як ключова складова стратегічного управління;
- Аналіз та оцінка ризиків які включають в себе:
 - ✓ Ідентифікація, класифікація та пояснення ризиків;
 - ✓ Індикатори оцінки й моніторингу ризику.
- Оцінка ризиків відповідно до виділених критеріїв;
- Регулювання на ризик;
- Звіти з ризиків та комунікації;
- Структура та адміністрування процесів ризик-менеджменту.

Стандарти ризик-менеджменту надають рамки та методики для ефективного управління ризиками в організації. Вони також включають аналіз та оцінку ризиків, що класифікують та пояснюють ризики. [12, с. 9-10]

Базельський комітет з банківського нагляду (BCBS) встановлює п'ять основних груп принципів управління кредитним ризиком:

- Створення відповідного середовища для керування кредитним ризиком.
- Здійснення діяльності в межах надійного процесу надання кредиту.
- Забезпечення належного кредитного адміністрування, процесу вимірювання та моніторингу.
- Реалізація належного контролю за кредитним ризиком.
- Визначення ролі наглядових органів у цьому процесі.

Основні поняття кредитного ризик-менеджменту в себе включають:

1. Експозиція під ризиком (EAD) – це частина розрахунку кредитного ризику, яка відображає заборгованість за активом, який може стати об'єктом дефолту з боку боржника або контрагента.
2. Імовірність дефолту (PD) – це компонент розрахунку кредитного ризику, який відображає ймовірність того, що боржник або контрагент не зможе виконати свої зобов'язання.
3. Втрати в разі дефолту (LGD) – це частина розрахунку кредитного ризику, яка відображає рівень збитків, які можуть виникнути у випадку дефолту боржника або контрагента.

Ці поняття є ключовими у визначенні та оцінці кредитного ризику, що допомагає фінансовим установам ефективно керувати своїми кредитними портфелями і зменшувати можливі втрати. [12, с. 23]

Принципами ризик-менеджменту є основні засади, що впливають з відносин управління та які можна розділити на три основні групи.

До першої групи відносять принципи, вони є загальними і відносять до системи управління України в цілому. До другої групи відносяться приватні принципи які стосуються відокремлених частин і елементів системи управління.

Складової третій групи встановлюють порядок і правила управління конкретними видами діяльності або явищами.[15, с. 25]

Етапи управління ризиком можна розділити на декілька фаз відповідно до досліджень вітчизняних та зарубіжних вчених (рис. 1.3) [16, с.2].

За рисунком можемо побачити, що етапів всього сім. На першому етапі постійний моніторинг факторів зовнішнього середовища та ризиків проекту, збір та аналіз інформації. Другий етап визначає стратегію тактичні цілі проекту, які визначають контекст ризику. На третьому етапі якісно аналізують ризики та проводять оцінку можливих наслідків для цілей проекту. Після цього на четвертому етапі роблять кількісний аналіз ризиків, використовуючи

різні методи оцінки ризику. П'ятий етап — це ранжування ризиків, визначення їх важливості для проекту та вибір способів управління ними. На шостому етапі впливають на ризик та застосовують методи нейтралізації наслідків ризиків проекту. На останньому етапі роблять оцінку економічної ефективності управління ризиками, визначають витрати та вигід від застосування методів управління ризиками. [16, с.2]

Особливо важливо розуміти те, що стандарти управління ризиками є "негативними" та "позитивними" аспектами ринку щодо підприємства ризику. [16, с.2]

Для управління ризиками важливим стандартом є ISO 31000 «Загальні керівні вказівки щодо принципів та втілення ризик-менеджменту». В ньому повинні розглядатися всі види ризиків. Даний стандарт допомагає зрозуміти як розробити, впровадити та підтримувати ефективну систему управління ризиками в рамках галузі, підприємства та інших. [16, с.3]

Він також відповідає стандартному характеру загального документа високого рівня, який враховує різноманітність потреб користувача. Цей стандарт спрямований на збільшення ймовірності досягнення мети, активне управління ризиками, інформування про необхідність виявлення можливостей і загроз, поліпшення фінансової звітності та інші аспекти ефективного управління. [16, с.3]

Крім ISO 31000, існує інший стандарт з ризик-менеджменту, такий як стандарт FERMA.

У процесі розробки стандарту FERMA великий внесок внесли організації, що займаються питаннями управління ризиками на професійному рівні. Документ включає основні визначення та пояснення внутрішніх і зовнішніх факторів ризику, процесів управління ризиками, а також методологію та технологію оцінки та аналізу ризиків. Крім того, стандарт визначає загальні обов'язки ризик-менеджменту. [16, с.4]

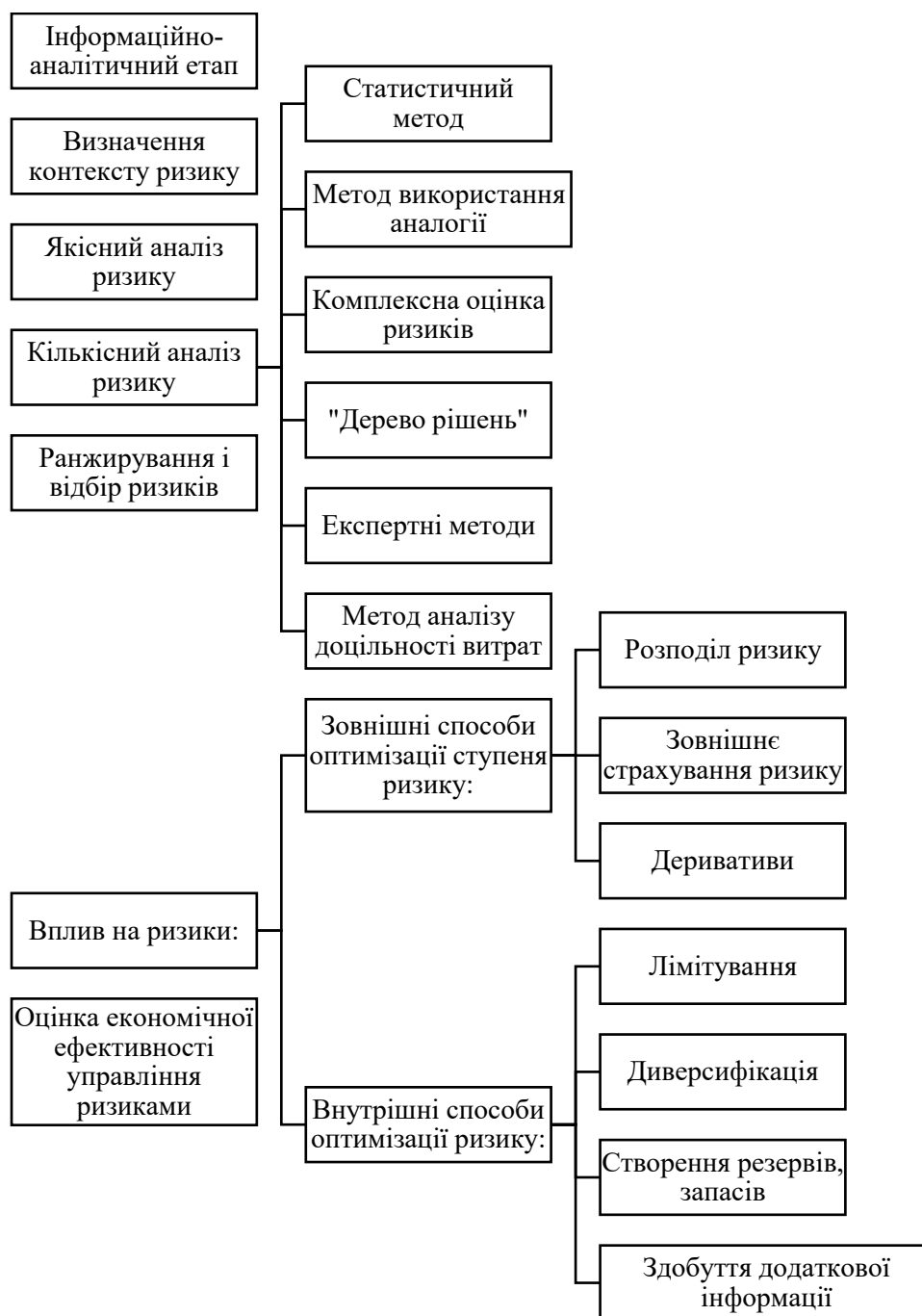

Рис.1.3. Етапи процесу ризик-менеджменту

Джерело: складено автором [16, с.2]

Згідно із цим стандартом, його обов'язки фахівця з ризиків включають розробку програми управління ризиками, супровід її реалізації, координацію співробітництва між підрозділами організації, а також створення програм для зменшення втрат і заходів з підтримки безперервності бізнес-процесів. [16, с.4]

Отже, можна стверджувати, що за допомогою цього підприємства може порівняти свою практику управління ризиками з міжнародним досвідом і

принести свій власний дохід у світову практику управління ризиками та експертам в галузі управління ризиками рекомендують використовувати різні методи для виявлення ризиків, такі як робочі семінари, "мозковий штурм", анкетування та графічне зображення процесів створення вартості. Ці методи допомагають зрозуміти характеристики ризиків та їх вплив на проект. [16, с.3;6]

Висновки до розділу 1

Проаналізувавши різні види ризиків, особливу увагу приділено кредитному ризику, який вважається ключовим фактором, що впливає на фінансову стабільність та економічний прогрес. Дослідники визначають кредитний ризик як загрозу неналежного виконання контрагентами своїх зобов'язань перед банком, що може призвести до фінансових втрат для банку. Це специфічне явище, яке залежить як від зовнішніх, так і від внутрішніх факторів.

Кредитний ризик виникає внаслідок можливості невиконання боржником своїх зобов'язань перед банком, що може призвести до фінансових збитків. Методи управління кредитним ризиком можна розділити на дві групи: на рівні окремої позики та на рівні кредитного портфеля банку.

Перша група методів включає в себе аналіз кредитоспроможності позичальника, оцінку кредиту, структурування позики, документування кредитних операцій та контроль за наданим кредитом. Ці методи допомагають мінімізувати кредитний ризик.

Друга група методів спрямована на зменшення кредитного ризику також, але включає в себе диверсифікацію, лімітування та створення резервів для відшкодування втрат. Ці методи сприяють стійкості та надійності

фінансової діяльності банку в умовах непередбачуваних ринкових умов і можливих фінансових труднощів у позичальників.

Важливо враховувати та ефективно управляти кредитним ризиком, використовуючи різноманітні методи, що дозволяють забезпечити фінансову стабільність та зменшити можливість фінансових втрат.

Регулювання кредитної діяльності банків в Україні є ключовою функцією держави, спрямованою на забезпечення стабільності та надійності банківської системи. НБУ виступає ініціатором створення правового середовища для банківської діяльності, що сприяє конкурентній взаємодії в банківській діяльності, що сприяє конкурентній взаємодії в банківському секторі.

Банківський нагляд, здійснюваний Національним банком, має на меті забезпечення стійкості та впевненості в клієнтах банківської системи, що підтверджується гарантією повернення вкладів.

Основна ціль регулювання кредитної діяльності включає стабільність банківської системи, захист інтересів вкладників та створення конкурентного середовища в банківському секторі.

Регулювання кредитної діяльності має суперечливий характер: зовнішній — через нормативно-правові акти та внутрішні — як елементи дворівневої банківської системи, що здійснюється НБУ.

Поміж національним регулюванням також важливу роль відіграють міжнародні стандарти у багатьох сферах банківської діяльності.

Ризик-менеджмент є ключовою складовою стратегічного управління який спрямований на досягненні бізнес-цілей. Його стандарти визначають рамки і методики для ефективного управління ризиками які включають ідентифікацію, оцінку, регулювання та звітування з ризиків. Для фінансових установ особливо важливим є кредитний ризик-менеджмент, який включає концепції як експозиції під ризиком, імовірності дефолту та втрат в разі дефолту.

Принципи ризик-менеджменту можна поділити на загальні, приватні і специфічні для конкретних видів діяльності чи явищ. Етапи управління ризиками включають аналіз, оцінку, ранжування та управління ризиками, також оцінку економічної ефективності.

Стандарт ISO 13000 надає загальні керівні вказівки щодо принципів та втілення ризик-менеджменту та допомагає підприємствам розробляти і підтримувати ефективні системи управління ризиками.

З огляду зазначених аспектів підприємства можуть порівнювати свою практику управління ризиками з міжнародним досвідом та впроваджувати ефективні методи виявлення та управління ризиками.

Важливо зазначити, що не існує універсального підходу до управління ризиками. Кожне підприємство має розробити свою власну систему управління ризиками, яка буде відповідати його унікальним потребам та цілям.

Використання стандартів ISO 31000 та FERMA може допомогти підприємствам створити ефективну систему управління ризиками, яка буде мінімізувати ймовірність виникнення негативних подій та максимізувати шанси на досягнення успіху.

Отже, кредитний ризик та кредитний ризик-менеджмент дуже важливі для банків та підприємств взагалі, тому що кредитний ризик мінімізує можливості невиконання боржниками своїх зобов'язань, а кредитний ризик-менеджмент спрямований у досягненні бізнес-цілей.

РОЗДІЛ 2. ОЦІНЮВАННЯ КРЕДИТНОГО РИЗИКУ БАНКІВ УКРАЇНИ

2.1. Підходи до аналізу кредитного ризику банків

Національний банк України впроваджує нові підходи до оцінки кредитного ризику для спеціалізованих видів кредитування, таких як проектне, об'єктне фінансування та фінансування спорудження/придбання нерухомого майна, що приносить дохід. Оновлені вимоги вдосконалюють існуючі підходи до оцінки кредитів для інвестиційних проектів, враховуючи принципи Базельського комітету, вимоги європейського законодавства та аналіз статистичних даних банків України. Оцінка таких кредитів не може базуватися на стандартній моделі, оскільки їхнє погашення пов'язане з майбутніми грошовими потоками від проекту, а не наявними фінансовими даними позичальника. Оновлена методологія використовує багатофакторну модель з урахуванням якісних та кількісних показників, щоб забезпечити більш точну та чутливу оцінку ризиків для різних видів спеціалізованого кредитування та етапів реалізації проекту. Цей підхід сприяє розширенню можливостей вітчизняної банківської системи та підтримує економічне зростання країни [17].

Кредитний ризик банків України буде проаналізовано за такими напрямками:

- аналіз частки резервів в активах;
- аналіз динаміки нормативів кредитного ризику відповідно до Інструкції № 368;
- оцінка розподілу кредитів та ризиків, наданих фізичним та юридичним особам за класами боржника відповідно до Положення № 351;

- оцінка розподілу кредитів, наданих фізичним особам та суб'єктам господарювання в національній та іноземній валютах, та розміру сформованих резервів за стадіями знецінення за міжнародним стандартом фінансової звітності 9 «Фінансові інструменти»

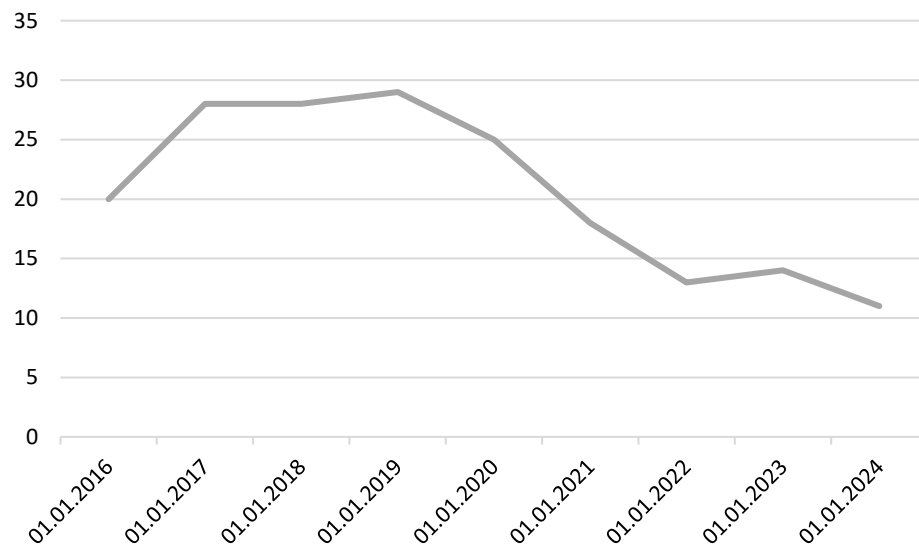

Рис. 2.1. Динаміка частки резервів в активах з 01.01.2016 по 01.01.2024

Джерело: власна розробка за даними [18]

На рисунку 2.1. відображено динаміку частки резервів в активах протягом 8 років. Спостерігається визначене зменшення цієї частки з 20% на початку 2016 року до 11% на початку 2024 року. Це зниження склало 9% за вказаний період і найбільш значне значне зменшення відбулося з 2020 по 2023 рік, коли частка резервів зменшилася з 25% до 14%.

Можливі причини цього включають збільшення ризиків у економіці, що може впливати на використання резервів для покриття можливих втрат компанії та організацій.

Також можливо, що зміна стратегії утримання резервів або вплив економічних умов, таких як спади, призвели до рішення утримувати меншу частку резервів в активах у відповідь на зміни у фінансовому середовищі.

Рис. 2.2. Динаміка нормативів кредитного ризику з 01.01.2016 по 01.01.2024

Джерело: власна розробка за даними [18]

На рисунку 2.2 можна побачити динаміку нормативів кредитного ризику за 8 років. Спостерігається загальна тенденція до зниження таких нормативів:

1. Норматив Н7 впав з 22,78% до 15,53%, що вказує на зменшення ризиків концентрації кредитів на одному контрагенті, більш диверсифікований кредитний портфель та збільшення капіталу банку.

2. Норматив Н8 різко спадає з 364,14% до 105,00%, а потім до 63,13, що може бути пов'язано зі зменшенням обсягів кредитування, покращенням якості кредитного портфеля та збільшенням капіталу банку.

3. Норматив Н9 впав з 31,19% до 1,08%, що свідчить на зменшення ризиків, пов'язаних з кредитуванням осіб, пов'язаних з банком, більш жорстку політику банку щодо кредитування таких осіб та збільшення капіталу банку.

Загальна тенденція до зниження нормативів кредитного ризику, виявлена на рисунку свідчить про зменшення ризиків, пов'язаних з кредитною діяльністю банку, стійке фінансове становище та збільшення його капіталу.

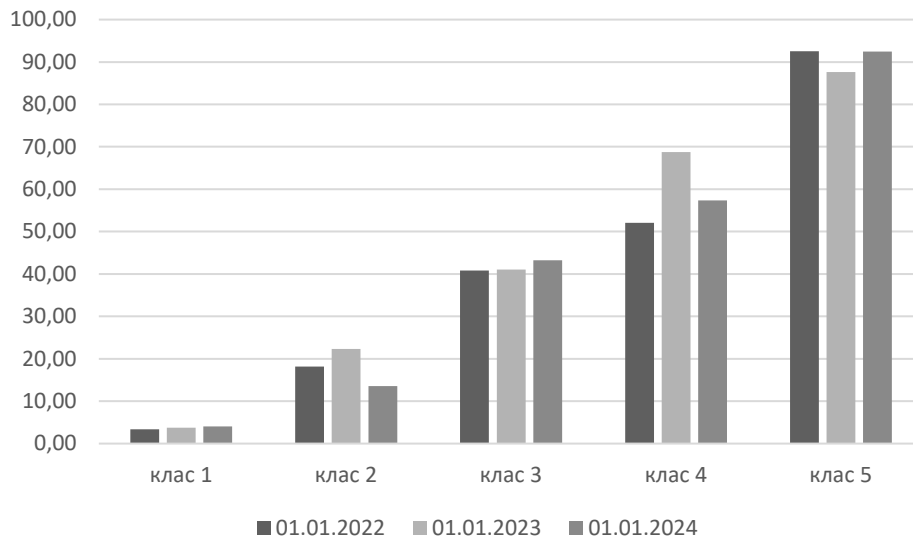

Рис. 2.3. Динаміка структури кредитного портфеля банків України за класами боржника за фізичними особами за період з 2022-2024 рр.

Джерело: власна розробка за даними [18]

На рисунку 2.3. можна побачити динаміку структури кредитного портфеля банків України за класами боржників, що стосується фізичних осіб, протягом 2022-2024 років. Спостерігається збільшення частки класу 1 з 3,39% до 4,05%, що свідчить про покращення якості кредитного портфеля. Водночас, частка класу 2 значно зменшилась з 18,14% до 13,58% — це може бути через погіршення фінансового стану позичальників у зв'язку з війною та економічною кризою. Клас 3 показав зростання з 40,78% до 43,25%, що може вказувати на більш обережний підхід банків до кредитування та надання більше кредитів особам з середнім ризиком. Зниження частки класу 4 з 52,04% до 57,38% може свідчити про перехід деяких позичальників до інших класів. Наприкінці, частка класу 5 знизилась незначно, з 92,51% до 92,47%, що може бути наслідком реструктуризації проблемних кредитів.

Загальні тенденції показують покращення якості кредитного портфеля, збільшення обережності банків у кредитуванні, а також перерозподіл позичальників між класами 2, 3 та 4.

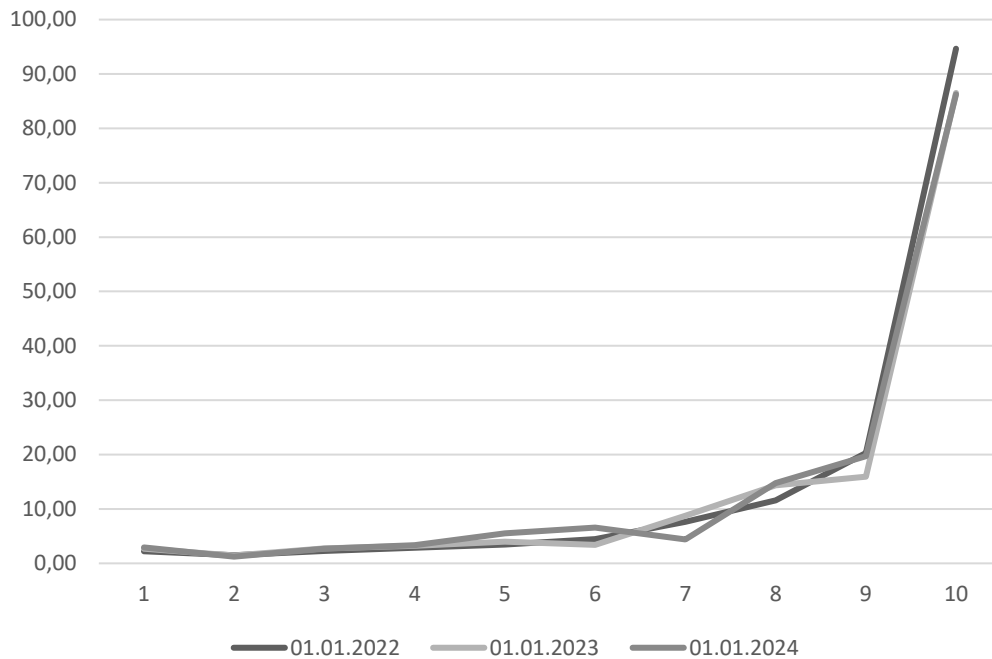

Рис. 2.4. Динаміка структури кредитного портфеля банків України за класами боржника за юридичними особами з 2022-2024 рр.

Джерело: власна розробка за даними [18]

На рисунку 2.4 можна спостерігати динаміку структури кредитного портфеля банків України за класами юридичних осіб протягом 2022-2024 років. По-перше, відзначається зниження частки кредитів, наданих нефінансовим корпораціям, з 94,65% до 86,25%, особливо в 2023 році. Частка кредитів, наданих державі, зростає з 0,00% до 0,62%, що може бути зумовлено фінансуванням дефіциту бюджету та військовими діями. Збільшення часток кредитів для фінансових установ (з 0,00% до 14,86%) та фізичних осіб (з 0,00% до 0,40%) може бути наслідком поживлення кредитування та споживчого сектору.

По-друге, відзначається зменшення рівня концентрації кредитного портфеля, що свідчить про більшу диверсифікацію портфеля банків та зниження ризиків, пов'язаних з кредитуванням окремих секторів економіки.

Динаміка структури кредитного портфеля за юридичними особами свідчить про те, що банки впроваджують стратегії диверсифікації та

зменшення ризиків, реагуючи на виклики економічних та геополітичних змін, зокрема вплив війни в Україні.

Таблиця 2.1.

Покриття резервами кредитного портфеля банків України за класами боржника фізичних осіб за період з 2022-2024 рр. у відсотках

Класи боржників фізичних осіб	Звітні дати		
	01.01.2022	01.01.2023	01.01.2024
клас 1	3,39	18,14	4,05
клас 2	18,14	22,29	13,58
клас 3	40,78	41,05	43,25
клас 4	52,04	68,73	57,38
клас 5	92,51	87,60	92,47

Джерело: власна розробка за даними [18]

На таблиці 2.1. можна побачити динаміку покриття резервами кредитного портфеля банків України за класами боржників, фізичні особи, в період з 2022 по 2024 роки. Спостерігається зниження покриття резервами для класу 1 з 3,39% до 4,05%, що може бути пов'язано з покращенням якості кредитного портфеля. Для класу 2 відзначається збільшення покриття резервами з 18,14% до 22,29%, що може свідчити про погіршення фінансового стану позичальників. Покриття резервами для класу 3 майже не змінилось, зберігаючи стабільність на рівні 41,05%. Для класу 4 відзначено збільшення покриття резервами з 52,04% до 68,73%, що може вказувати на більш обережний підхід банків у кредитуванні цього класу. Покриття резервами для класу 5 знизилося з 92,51% до 87,60%, можливо, у зв'язку з реструктуризацією проблемних кредитів.

Загальні тенденції показують невелику зміну покриття резервами кредитного портфеля, водночас спостерігається диференціація цього показника за класами боржників. Банки реагують на зміни в кредитному ризику шляхом коригування рівня резервів в залежності від кожного класу.

Таблиця 2.2.

Покриття резервами кредитного портфеля банків України за класами боржника за юридичними особами за період з 2022-2024 рр. у відсотках

Класи боржників фізичних осіб	Звітні дати		
	01.01.2022	01.01.2023	01.01.2024
клас 1	2,21	2,71	2,93
клас 2	1,49	1,44	1,24
клас 3	2,25	2,74	2,68
клас 4	2,85	3,25	3,33
клас 5	3,44	3,98	5,52
клас 6	4,46	3,41	6,57
клас 7	7,65	8,78	4,41
клас 8	11,58	14,32	14,78
клас 9	20,31	15,94	19,68
клас 10	94,65	86,51	86,25

Джерело: власна розробка за даними [18]

На таблиці 2.2 можна відзначити позитивну динаміку щодо покриття резервами кредитного портфеля банків України за класами юридичних осіб протягом періоду з 2022 по 2024 роки. Загалом можна визначити, що відбулося зростання покриття резервами для більшості класів боржників, свідчаючи про покращення стійкості банківської системи до кредитних ризиків.

У розгляді окремих класів боржників можна спостерігати помірне зростання покриття резервами для класів 1-4, значне зростання для класів 5-6 та високе покриття для класів 7-8 протягом усього періоду. Клас 9 відзначається значним зниженням покриття резервами у 2023 році, але частковим відновленням у 2024 році. Клас 10 вирізняється аномально високим покриттям резервами, що може бути пов'язане з особливостями окремих кредитів.

Ці тенденції свідчать про те, що банки активно реагують на ризики та вживають заходів для зміцнення фінансової стабільності, забезпечуючи адекватне покриття резервами відповідно до різних класів боржників.

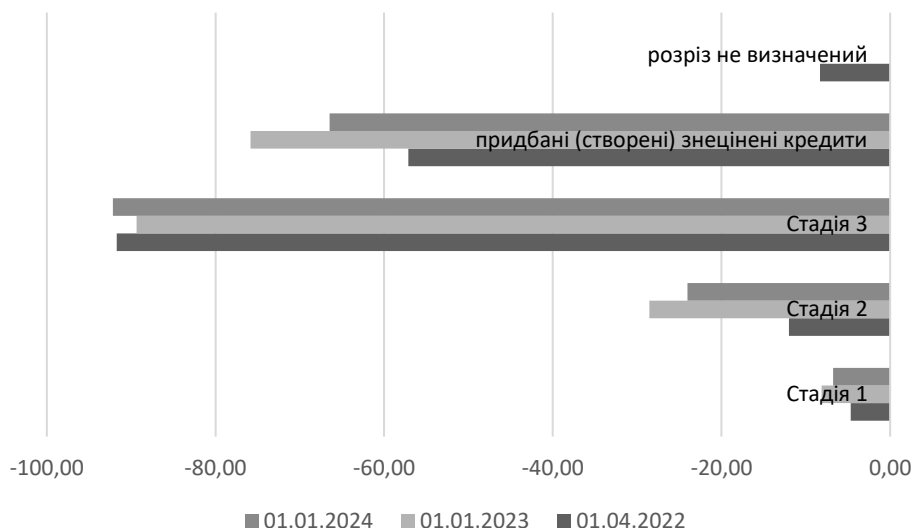

Рис. 2.5. Динаміка стадії знецінення фізичної особи за період 2022-2024 рр.
Джерело: власна розробка за даними [18]

На рисунку 2.5 можна побачити динаміку стадії знецінення кредитів фізичних осіб за період 2022-2024 років. За цей період спостерігається непостійна тенденція.

З одного боку, відбулися позитивні зміни:

- Зменшення знецінених кредитів на стадіях 1 та 2.
- Зменшення придбаних (створених) знецінених кредитів.
- Зменшення розрізу не визначеного.

Однак спостерігаються і негативна динаміка:

- Збільшення знецінених кредитів на стадії 3.

Отже, загальна динаміка стадії знецінення кредитів фізичних осіб за період 2022-2024 років є неоднозначною. Вона відображає покращення за деякими показниками, такими як зменшення знецінених кредитів на деяких стадіях, але також показує погіршення у знеціненні кредитів на інших стадіях.

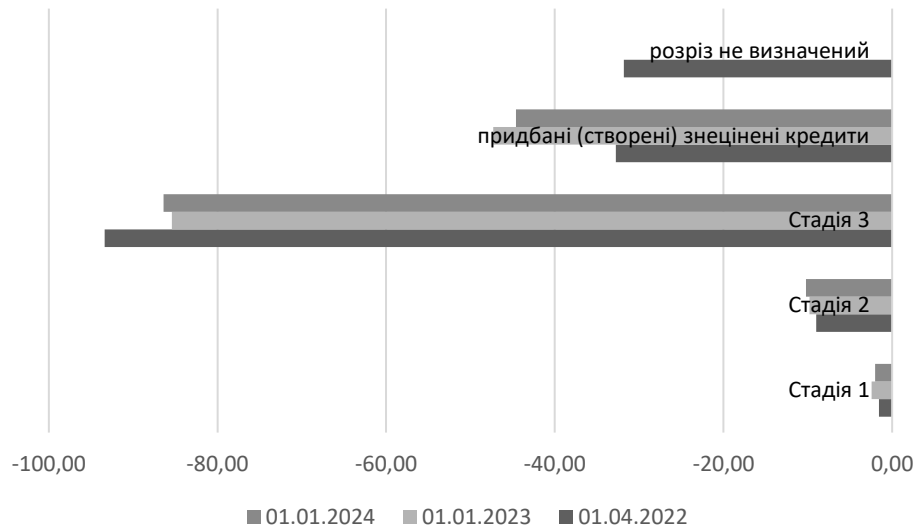

Рис. 2.6. Динаміка стадії знецінення юридичної особи за період 2022-2024 рр.

Джерело: власна розробка за даними [18]

На основі аналізу динаміки стадій знецінення юридичної особи за період 2022-2024 рр. виявлено неоднозначні тенденції. Спостерігається позитивний розвиток в ряду показників, таких як зменшення знецінених кредитів на стадії 1, зменшення придбаних знецінених кредитів та зменшення розрізу не визначеного. У той же час, відзначається негативний тренд у збільшенні знецінених кредитів на стадії 2.

Отже, можна визначити, що стан фінансового здоров'я юридичної особи за вказаний період виявляється різноманітним. Покращення у певних аспектах, таких як управління проблемними активами, супроводжуються зростанням ризику на стадії 2. Ураховуючи ці протиріччя, можна стверджувати, що динаміка стадій знецінення юридичної особи за зазначений період є неоднозначною та вимагає подальшого уважного моніторингу.

Таблиця 2.3.

Покриття резервами кредитного портфеля банків України за стадіями фізичних осіб за період з 2022-2024 рр.

Стадії	Звітні дати		
	01.04.2022	01.01.2023	01.01.2024
1	-4,66	-8,11	-6,77
2	-12,02	-28,56	-24,04
3	-91,69	-89,35	-92,16

Джерело: власна розробка за даними [18]

На основі аналізу покриття резервами кредитного портфеля банків України за стадіями фізичних осіб протягом періоду з 2022 по 2024 роки, можна визначити неоднозначну динаміку.

З таблиці видно, що відбувається позитивне зміщення у покращенні якості кредитного портфеля. На стадії 1 та стадії 2 спостерігається значуще збільшення покриття резервами, що може свідчити про успішну роботу банку у керуванні ризиками та управлінні проблемними активами. Однак, на стадії 3 зафіксовано незначне зменшення покриття резервами, що може бути індикатором погіршення економічної ситуації.

Отже, покриття резервами кредитного портфеля банків України за розглянутий період є неоднозначним, з обліком позитивного розвитку на деяких етапах та невеликого зневаження на інших.

Таблиця 2.4.

Покриття резервами кредитного портфеля банків України за стадіями юридичних осіб за період з 2022-2024 рр.

Стадії	Звітні дати		
	01.04.2022	01.01.2023	01.01.2024
1	-1,56	-2,42	-2,00
2	-9,01	-9,81	-10,22
3	-93,37	-85,42	-86,40

Джерело: власна розробка за даними [18]

З аналізу таблиці 2.4 видно, що рівень покриття резервами кредитного портфеля банків України за період з 2022 по 2024 роки виявив загальну тенденцію до зниження. Найбільш проблемними виявилися кредити на стадії 3, де спостерігається найнижчий рівень покриття резервами протягом усього періоду, зі значним зниженням від -93,37% до -86,40%. Також помітне зниження виявлено на стадії 2, хоча на стадії 1 відбулося незначне покращення. Ці показники свідчать про загрозу зростання ризиків дефолту за кредитами, що надаються юридичним особам. Таким чином, банкам рекомендується прийняти заходи для покращення якості кредитного портфеля, зокрема, посилити моніторинг кредитів.

2.2. Вплив кредитного ризику на рентабельність та фінансову стійкість банків

«Кредитний ризик є одним з найбільш суттєвих ризиків банківської діяльності. Неадекватна оцінка банком рівня кредитного ризику може спричинити втрату капіталу та ліквідності, створюючи загрозу інтересам

вкладників та інших кредиторів банку. З огляду на це НБУ приділяє особливу увагу адекватності оцінки банками величини кредитного ризику» — підкреслила директор Департаменту методології НБУ Наталія Іваненко [17].

Тому щоб зрозуміти як впливає кредитний ризик на рентабельність та фінансову стійкість банків треба її показники розрахувати за такими чинниками:

Фінансова стійкість. Чинник вказує яка частина власних коштів банку становить відношення до його кредитного портфеля. Чим вище значення, тим більша стійкість банку до ризиків, пов'язаних з наданням кредитів. [19]

Вона розраховується за формулою:

(2.1)

$$Y1 = \frac{\text{Капітал}}{\text{Кредитний портфель}}$$

Y1 – чинник фінансової стійкості

Рентабельність. Чинник вказує на вигідність використання майна для отримання прибутку. Цей показник допомагає порівняти ефективність управління активами різних компаній в одній галузі. ROA вище 5% зазвичай вважають добрим показником. Також, можна додати, що цей показник допомагає визначити стабільність зросту прибутку компанії та наскільки вона стійка у порівнянні з конкурентами. [20]

Вона розраховується за формулою:

(2.2)

$$Y2 = ROA$$

Y2 – чинник рентабельності

ROA – рентабельність активів

Коефіцієнт клієнтської бази. Такий чинник показує, яку частку в загальній сумі зобов'язань займають кошти клієнтів (юридичних і фізичних осіб). [21]

Вона розраховується за формулою:

(2.3)

$$\text{Коефіцієнт клієнтської бази} = \frac{\text{Кошти клієнтів}}{\text{Чисті активи}}$$

Високоліквідні активи. Це чинник який визначає скільки з чистих активів становлять високоліквідні активи [22] та розраховується за такою формулою:

(2.4)

$$\text{Частка ВЛА} = \frac{\text{ВЛА}}{\text{ЧА}}$$

Частка ВЛА – частка високоліквідних активів

ВЛА – високоліквідні активи

ЧА – чисті активи

Частка кредитного портфелю показує частку короткострокової кредитної заборгованості в загальному капіталі підприємства. Це вказує на те, наскільки підприємство залежить від короткострокових кредитів[23] та розраховується за формулою:

(2.5)

$$\text{Частка КП} = \frac{\text{КП}}{\text{ЧА}}$$

Частка КП – частка кредитного портфелю

КП – кредитний портфель

ЧА – чисті активи

Частка інвестиційного портфелю. Такий чинник показує частку інвестицій в загальному капіталі підприємства. Цей показник показує на скільки підприємство в свою діяльність[24] та розраховується за формулою:

(2.6)

$$\text{Частка ІП} = \frac{\text{Інв}}{\text{ЧА}}$$

Частка ІП – частка інвестиційного портфелю

ІП – інвестиційний портфель

ЧА – чисті активи

Чистий прибуток до маржі. Цей показник показує, як використовується для оцінки рентабельності активів компанії за рахунок процентних доходів[25] та розраховується за формулою:

(2.7)

$$\text{ЧПМ} = \frac{\text{ЧПД} \cdot 100}{\text{ЧА}}$$

ЧПМ – чистий прибуток до маржі

ЧПД – чистий процентний дохід

ЧА – чисті активи

Спред. Цей чинник показує різницю між процентними доходами та витратами, що генерується банком[26, с.181] та розраховується за формулою:

(2.8)

$$\text{Спред} = \frac{\text{ПД}}{\text{ПА}} - \frac{\text{ПВ}}{\text{ПП}}$$

ПД – процентні доходи

ПА – процентні активи

ПВ – процентні витрати

ПП – процентні пасиви

Частка комісійних витрат. Цей показник відображає, яку частку чистих активів компанія генерує як чистий прибуток до оподаткування. Високий показник може свідчити про високу ефективність роботи компанії, але також може бути ознакою ризикованої стратегії [27] та розраховується за формулою:

(2.9)

$$\text{Частка КВ} = \frac{\text{ЧПД}}{\text{ЧА}}$$

Частка КВ – частка комісійних витрат

ЧПД – чистий процентний дохід

ЧА – чисті активи

Адміністративне регулювання показують яку частину чистих активів витрачає банк на адміністративні витрати[28] та розраховується за формулою:

(2.10)

$$AP = \frac{\text{Адміністративні витрати}}{\text{ЧА}}$$

AP – адміністративне регулювання

ЧА – чисті активи

Кредитний ризик відображає, яку частку кредитного портфеля брутто покривають резерви на покриття кредитних ризиків[29] та розраховується за формулою:

(2.11)

$$\text{Кр. Ризик} = \frac{\text{Резерви}}{\text{КП брутто}}$$

Кр. Ризик – кредитний ризик

КП брутто – кредитний портфель брутто

Зважаючи на всі наведені показники, можна провести аналіз кредитного ризику щодо його впливу на рентабельність та фінансову стійкість банків. Після розроблення регресійної статистики для фінансової стійкості, можна оцінити його вплив та значущість на вищезгадані показники:

Таблиця 2.5.

Результати регресивного аналізу

Незалежні змінні	Залежні змінні:			
	рівень фінансової стійкості (Y1)		рентабельність (Y2)	
	коефіцієнт	Р-значущість	коефіцієнт	Р-значущість
Коефіцієнт клієнтської бази	-0,85346	<0,001	0,47395	0,065
Частка високоліквідних активів у чистих	-	н/з	-0,12158	0,078
Частка кредитного портфеля в чистих активах	-	н/з	-0,04623	0,089
Частка інвестиційного портфеля в чистих активах	-	н/з	-	н/з
Чиста процентна маржа	-	н/з	0,38213	0,026
Процентний спред	0,84988	0,021	-	н/з
Рівень комісійних доходів	-	н/з	0,22791	0,103
Рівень адміністративних витрат	0,02076	0,265	-0,21781	0,000
Показник кредитного ризику	-0,02076	0,717	0,03669	0,014
По моделі в цілому				
R-квадрат	0,9		0,6	
Значущість F-критерію	<0,001		8,083	

н/з – незначуща змінна

Джерело: власна розробка за даними [18]

За результатами регресійного аналізу для рівня фінансової стійкості (Y1) можна зробити такі висновки:

- Негативний та дуже значущий вплив на рівень фінансової стійкості має коефіцієнт при коефіцієнті клієнтської бази (р-значення < 0,001), що вказує на зменшення стійкості банку зі зростанням частки клієнтів.
- Частка високоліквідних активів, частка кредитного портфеля та показник кредитного ризику не мають статистично значущого впливу на рівень фінансової стійкості.

- Рівень адміністративних витрат позитивно та значущо впливає на рівень фінансової стійкості (p -значення = 0,00), що може свідчити про більшу стійкість банку з вищим рівнем адміністративних витрат.

Для рентабельності (Y_2) можна зробити такі висновки:

- Позитивний та значущий вплив на рентабельність має коефіцієнт при коефіцієнті клієнтської бази (p -значення = 0,065), що вказує на зростання рентабельності зі збільшенням частки клієнтів.
- Частка високоліквідних активів має негативний та майже значущий вплив на рентабельність (p -значення = 0,078).
- Частка кредитного портфеля та показник кредитного ризику мають позитивний та значущий вплив на рентабельність (p -значення = 0,089 та 0,014 відповідно).
- Чиста процентна маржа має позитивний та значущий вплив на рентабельність (p -значення = 0,026).
- Рівень комісійних доходів та рівень адміністративних витрат не мають значущого впливу на рентабельність.

Таким чином, проведений аналіз показав, що для обох залежних змінних (фінансова стійкість та рентабельність) значущими є різні фактори. Особливо варто звернути увагу на ті з них, де p -значення менше 0,3, оскільки вони можуть мати вагомий вплив на ключові показники діяльності банку.

2.3. Оцінювання чинників кредитного ризику

Сучасні тенденції у розвитку банківського сектора супроводжуються значними змінами у їхній діяльності, такими як погіршення якості активів та зниження ефективності операцій. Це вимагає обґрунтування управлінських рішень з питань оптимізації фінансових результатів та ризиків. Глобалізація

фінансових ринків та зростання конкуренції у банківському секторі призвели до посилення негативного впливу глобальної економічної кризи на економіку в цілому та на банківський сектор зокрема. У зв'язку з сучасними проблемами, які виникають в умовах подолання наслідків економічної кризи, зростає важливість питань, пов'язаних з ризиками банківського кредитування та їхніми основними факторами.

Багато вчених-економістів досліджують питання кредитної діяльності банків, включаючи зміст кредитного ризику, його складові та методи оцінки і прогнозування. Сучасні дослідження кредитної діяльності вітчизняних банків проводять В. Зимовець, Н. Шелудько (оцінка макроекономічних аспектів активізації банківського кредитування) [30], Н. Няньчук (аналіз тенденцій кредитної діяльності на вітчизняному ринку) [31]. Обґрунтування та вплив чинників на кредитний ризик банківських установ містяться у працях зарубіжних економістів [32, 33, 34, 35], однак подібні дослідження ризикоутворюючих чинників кредитної діяльності банків України відсутні.

На основі вищезазначеного можна сформулювати завдання дослідження, яке полягає в обґрунтуванні та аналізі напрямів впливу чинників кредитного ризику банківської системи України.

Для досягнення поставлених у дослідженні завдань автором висунуто наступні припущення щодо впливу макроекономічних та мікроекономічних чинників на рівень кредитного ризику банківської системи України:

- макроекономічні – рівень економічного розвитку, фаза економічного циклу, соціально-економічні показники, уразливість до зовнішніх потрясінь;
- мікроекономічні – спеціалізація банківських установ, агресивність кредитних політик, рівень диверсифікації доходів, ризикованість кредитних операцій, достатність капіталу.

З урахуванням потреби математичної формалізації зазначених вище чинників для оцінки їх кількісного впливу на дохідність та ступінь ризику

кредитної діяльності вітчизняних банків, пропонуємо використовувати наступні показники.

Для оцінки макроекономічних чинників:

- темпи зростання реального валового внутрішнього продукту та інфляції дозволить оцінити рівень економічного розвитку та фазу економічного циклу розвитку економіки, загальнонаціональний рівень кредитоспроможності позичальників;
- залежність економіки держави від зовнішніх потрясінь оцінюватиметься за допомогою показника співвідношення сальдо експорт-імпорт до ВВП, який характеризує стійкість та конкурентоздатність економіки;
- стадію економічного циклу пропонується оцінювати за показником співвідношення кредитів до ВВП – чим більшим є значення показника, тим більший ризик накопичується в банківській системі;
- рівень соціально-економічного розвитку держави також характеризує рівень безробіття.

Аналіз праць зарубіжних вчених-економістів з питань факторів дохідності та ризикованості банківського бізнесу [32, 33, 34, 35] зумовив вибір показників для оцінки мікроекономічних чинників кредитних політик вітчизняних банків:

- для оцінки спеціалізації банку та його кредитної політики (агресивна, оптимальна чи стримана) показники часток високоліквідних активів та кредитного портфеля (нетто) у чистих активах;
- оцінити джерела кредитних ресурсів, та, непрямым чином, уразливість до зовнішніх потрясінь можна за допомогою показника співвідношення коштів клієнтів до наданих кредитів;
- оцінити загальний рівень ризику банківської діяльності дозволяють показники адекватності власного капіталу

(співвідношення власного капіталу та чистих активів) та частки проблемної заборгованості в портфелі;

- крім того, у дослідженні висувається припущення щодо впливу присутності іноземного капіталу на ризикованість кредитних вкладень банків України; для оцінки цього чинника перевірявся вплив на незалежну змінну таких показників – динаміка кількості банків з іноземним капіталом, динаміка кількості банків зі 100-м іноземним капіталом; динаміка частки іноземного капіталу в статутному.

Для кількісної оцінки впливу визначених чинників на показник ризикованості кредитної діяльності банків України (динаміка показника співвідношення резервів за кредитами до кредитного портфеля) використано щомісячні дані по банківській системі України, що публікуються на сайті НБУ [36]. Придатність моделей для обґрунтування економічних висновків визначалася на основі коефіцієнтів кореляції (точність моделей), значущості F-критерію (перевірка адекватності моделі), рівня значущості окремих коефіцієнтів (перевірка адекватності чинників) та автокореляції залишків (надійність моделі). Варто зауважити, що в статті представлені результати розрахунків з виключенням незначущих чинників. Результати кореляційно-регресійного аналізу залежності ризикованості кредитної діяльності банківської системи України за період 01.01.2016-01.01.2024 рр. наведено в табл. 2.6

Згідно з даними таблиці 2.6, усі моделі виявилися достатньо точними та надійними.

Результати аналізу показують, що регресійна модель має значущість у визначенні резервів банку, оскільки значення P-значення для регресії складає $7,31821E-22$, що набагато менше порогового 0,05%. Крім того, значення множинного R та R-квадрат свідчать про те, що модель достатньо добре пояснює зміну динаміки резервів банку. Варто звернути увагу на те, що декі

змінні, такі як ІСЦ та динаміка до попереднього місяця, не мають статистичного значущого впливу на цей показник.

Таблиця 2.6

Результати кореляційно-регресійного аналізу залежності ризикованості кредитної діяльності банківської системи України 01.01.2016-01.01.2024 рр.

Незалежні змінні	Залежні змінні:	
	коефіцієнт	Р-значущість
індекс фінансового стресу	0,028822473	н/з
Індекс споживчих цін	-1,138161568	0,023412325
Динаміка до попереднього місяця	-0,825349717	н/з
націоналізація система важливого банку	0,011644849	н/з
Високоліквідні активи/чисті активи	-0,003236443	н/з
динаміка резервів	-1,084641641	8,30627E-26
Частка банків з іноз-капіт	0,261036722	0,417086314
Зі 100 ік	-	н/з
По моделі в цілому		
R-квадрат	0,728929422	
Значущість F-критерію	<0,05	

н/з – незначуща змінна

Джерело: Розрахунки автора за даними [36].

Отже, на основі аналізу можна сказати, що модель має значущий вплив на динаміку резервів банку, оскільки значення R-квадрат дорівнює 0.7289, що означає, що приблизно 72.89% змін у динаміці резервів можна пояснити незалежними змінними, використовуваними в моделі. Значущість F-критерію практично нульова, що свідчить про те, що модель в цілому є статистично значущою.

Висновки до розділу 2

Кредитний ризик залишається одним з ключових викликів для банківської системи України, і він має значний вплив на рентабельність та фінансову стійкість банків. Хоча спостерігаються певні позитивні тенденції, такі як зниження загального рівня кредитного ризику та покращення якості кредитного портфеля за деякими показниками, проте існують значні виклики, зокрема, висока частка проблемних кредитів у роздрібному сегменті та залежність від економічної ситуації.

Для покращення управління кредитним ризиком рекомендується банкам підтримувати адекватний рівень резервування, здійснювати ефективний моніторинг та аналіз кредитного портфеля, розробляти та застосовувати чіткі політики щодо кредитування, а також проводити стрес-тестування для оцінки стійкості до несприятливих економічних умов.

Для регуляторних органів важливо вдосконалити нормативну базу щодо кредитного ризику, сприяти розвитку культури управління ризиками в банківському секторі.

Перспективи подальшого розвитку ситуації з кредитним ризиком значною мірою залежатимуть від стабілізації економічної та політичної ситуації в країні, а також від ефективності державної політики щодо підтримки позичальників, особливо тих, хто постраждав від військових дій.

РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТА НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОЦІНЬВАННЯ КРЕДИТНОГО РИЗИКУ БАНКІВ

3.1. Обґрунтування чинників кредитного ризику: міжнародний аспект

Незважаючи на багаточисельні труднощі, з якими стикаються фінансові установи протягом років, головна причина серйозних проблем у банківському секторі полягає у недостатньому дотриманні кредитних стандартів для позичальників та контрагентів, недбалому управлінні портфельними ризиками та недостатній увазі до змін економічних або інших умов, що можуть негативно вплинути на кредитну здатність контрагентів банку. [37] [43]

Кредитний ризик – це можливість того, що особа, яка бере позику або стає контрагентом банку, не зможе виконати свої зобов'язання згідно з умовами угоди. Основна мета управління кредитним ризиком полягає в тому, щоб максимізувати прибуток банку з урахуванням ризику, зберігаючи кредитний ризик на прийнятному рівні. Банки повинні ефективно керувати кредитним ризиком як у рамках загального портфеля, так і відносно окремих кредитів або операцій. Ефективне управління кредитним ризиком є ключовою складовою стратегії загального управління ризиками та має вирішальне значення для довгострокового успіху будь-якої банківської установи. [42] [43]

Для більшості банків кредитні позики становлять найбільше джерело кредитного ризику, але інші джерела кредитного ризику присутні в усій їх діяльності, включаючи банківську та торговельну книги, як на балансі, так і поза ним. Банки все частіше зіштовхуються з кредитним ризиком у різних фінансових інструментах, таких як акцепти, міжбанківські операції, торгове фінансування, іноземні валютні операції, фінансові ф'ючерси, свопи, облігації, акції, опціони, розширення зобов'язань та гарантії, а також розрахунків за транзакціями. [37] [43]

У зв'язку з тим, що кредитний ризик залишається основною проблемою для банків у всьому світі, важливо, щоб банки та їхні наглядові органи постійно удосконалювали свої методи управління цим ризиком, враховуючи отриманий досвід. Документи, які видаватиме Базельський комітет, призначені для підтримки наглядових органів банків у всьому світі у впровадженні ефективних методів управління кредитним ризиком. Незважаючи на те, що підходи до управління кредитним ризиком можуть розрізнятися в залежності від розміру та складності діяльності кожного банку, забезпечення ефективного контролю цього ризику є критично важливим для всіх банків, незалежно від їхнього масштабу. [37] [43]

Розглянемо динаміку 4 показників країн світу:

Таблиця.3.1

Валютний обмін в різних країнах світу за період 2017-2022 рр.

Країни	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Албанія	1,30	1,34	1,44	1,45	1,33	1,44
Болгарія	119,10	107,99	109,85	108,65	103,52	113,04
Бразилія	1,74	1,66	1,75	1,72	1,65	1,86
Бруней Даруссалам	6,91	6,91	6,91	6,91	6,91	6,91
Габон	3,19	3,65	3,94	5,16	5,39	5,16
Гана	1,38	1,35	1,36	1,38	1,34	1,38
Гватемала	580,66	555,45	585,91	575,59	554,53	623,76
Данія	4,35	4,59	5,22	5,60	5,81	8,27
Еквадор	7,35	7,52	7,70	7,72	7,73	7,75
Індонезія	6,60	6,31	6,67	6,54	6,29	7,08
Ісландія	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Камбоджа	13380,83	14236,94	14147,67	14582,20	14308,14	14849,85
Камерун	106,84	108,30	122,61	135,42	126,99	135,28
Канада	4050,58	4051,17	4061,15	4092,78	4098,72	4102,04
Кенія	580,66	555,45	585,91	575,59	554,53	623,76
Киргизька Республіка	1,30	1,30	1,33	1,34	1,25	1,30
Колумбія	103,41	101,30	101,99	106,45	109,64	117,87
Косово	68,87	68,84	69,79	77,35	84,64	84,12
Коста-Ріка	2951,49	2955,70	3281,62	3693,28	3744,24	4256,19
Лесото	0,89	0,85	0,89	0,88	0,85	0,95
Маврикій	567,51	576,97	587,29	584,90	620,78	647,14
Мадагаскар	13,32	13,23	14,45	16,46	14,78	16,36
Малайзія	34,48	33,93	35,47	39,35	41,69	44,18
Малі	3116,11	3334,75	3618,32	3787,75	3829,98	4096,12
Мальдіви	4,30	4,04	4,14	4,20	4,14	4,40
Мексика	580,66	555,45	585,91	575,59	554,53	623,76

Продовження таблиці 3.1

Молдова	15,39	15,39	15,38	15,38	15,37	15,39
Непал	104,51	108,93	112,61	118,35	118,13	125,20
Нігерія	305,79	306,08	306,92	358,81	401,15	425,98
Нікарагуа	30,05	31,55	33,12	34,34	35,17	35,87
ОАР Макао, Китай	8,03	8,07	8,07	7,99	8,01	8,07
Пакистан	105,46	121,82	150,04	161,84	162,91	204,87
Панама	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Папуа-Нова Гвінея	3,19	3,29	3,39	3,46	3,51	3,52
Парагвай	5618,93	5732,10	6240,72	6771,10	6774,16	6982,75
Перу	3,26	3,29	3,34	3,49	3,88	3,84
Північна Македонія	54,67	52,11	54,95	54,14	52,10	58,57
Сальвадор	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Самоа	2,55	2,59	2,65	2,66	2,56	2,69
Саудівська Аравія	3,75	3,75	3,75	3,75	3,75	3,75
Сполучені Штати	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Туреччина	3,65	4,83	5,67	7,01	8,85	16,55
Уганда	3611,22	3727,07	3704,05	3718,25	3587,05	3689,82
Угорщина	274,43	270,21	290,66	308,00	303,14	372,60
Узбекистан	5113,88	8069,61	8836,79	10054,26	10609,46	11050,15
Україна	26,60	27,20	25,85	26,96	27,29	32,34

Джерело: власна розробка за даними [38]

Висновки до таб.3.1.: За аналізований період з 2017-2022 рр. спостерігалася значна волатильність курсів валют які призводили до різних наслідків для різних валют. Деякі валюти, зокрема турецька ліра та узбетський сум, втратили значну частину своєї вартості, тим часом інші валюти – бразильський реал, також відчув суттєве знецінення.

Також в цей час долар США та євро залишалися більш стабільними валютами, зберігаючи свою вартість протягом дослідженого періоду. Інші валюти, такі як албанський лек та болгарський лев, показують стабільність, але також зазнали знецінення.

Фактори, які впливають на курси валют, що включають в себе економічну та політичну ситуацію в країнах, світові ціни та сировину, процентні ставки та геополітичні події.

Таблиця. 3.2.

Зміни рівня інфляції у країнах світу за період 2017-2022 рр.

Країни	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Албанія	1,99	2,03	1,41	1,62	2,04	6,73
Болгарія	2,06	2,81	3,10	1,67	3,30	15,33
Бразилія	3,45	3,66	3,73	3,21	8,30	9,28
Бруней Даруссалам	-1,26	1,03	-0,39	1,94	1,73	3,68
Габон	2,65	4,75	2,46	1,35	1,09	4,23
Гана	12,37	7,81	7,14	9,89	9,97	31,26
Гватемала	4,42	3,75	3,70	3,21	4,26	6,89
Данія	1,15	0,81	0,76	0,42	1,85	7,70
Еквадор	0,42	-0,22	0,27	-0,34	0,13	3,47
Індонезія	3,81	3,20	3,03	1,92	1,56	4,21
Ісландія	1,76	2,68	3,01	2,85	4,44	8,31
Камбоджа	2,91	2,46	1,94	2,94	2,92	5,34
Камерун	0,64	1,07	2,45	2,44	2,27	6,25
Канада	1,60	2,27	1,95	0,72	3,40	6,80
Кенія	8,01	4,69	5,24	5,40	6,11	7,66
Киргизька Республіка	3,18	1,54	1,13	6,33	11,91	13,92
Колумбія	4,31	3,24	3,52	2,53	3,50	10,18
Косово	1,49	1,05	2,68	0,20	3,35	11,58
Коста-Ріка	1,63	2,22	2,10	0,72	1,73	8,27
Лесото	4,45	4,75	5,19	4,98	6,05	8,27
Маврикій	3,67	3,22	0,41	2,58	4,03	10,77
Мадагаскар	6,57	3,05	4,84	3,77	5,11	28,74
Малайзія	8,61	8,59	5,61	4,20	5,81	8,16
Малі	2,82	-0,13	0,22	-1,37	0,54	2,33
Мальдіви	6,04	4,90	3,64	3,40	5,69	7,90
Мексика	3,63	4,06	5,57	5,05	4,15	7,65
Молдова	16,50	12,10	11,40	13,25	16,95	18,85
Непал	3,87	0,88	0,66	-1,14	2,48	3,38
Нігерія	3,85	4,95	5,38	3,68	4,93	10,47
Нікарагуа	1,23	3,00	2,75	0,81	0,03	1,05
ОАР Макао, Китай	4,09	5,08	10,58	9,74	9,50	19,87
Пакистан	0,88	0,76	-0,36	-1,55	1,63	2,86
Панама	5,42	4,37	3,93	4,87	4,48	5,25
Папуа-Нова Гвінея	3,60	3,98	2,76	1,77	4,79	9,77
Парагвай	2,99	1,51	2,25	2,00	4,27	8,33
Перу	1,35	1,46	0,77	1,20	3,23	14,20
Північна Македонія	1,01	1,09	0,08	-0,37	3,47	7,20
Сальвадор	1,75	4,20	0,98	-1,57	3,13	10,96
Самоа	-0,84	2,46	-2,09	3,45	3,06	2,47
Саудівська Аравія	2,13	2,44	1,81	1,23	4,70	8,00
Сполучені Штати	1,99	2,03	1,41	1,62	2,04	6,73

Продовження таблиці 3.2

Туреччина	11,14	16,33	15,18	12,28	19,60	72,31
Уганда	5,21	2,62	2,87	3,31	2,20	7,20
Угорщина	2,35	2,85	3,34	3,33	5,11	14,61
Узбекистан	13,88	17,52	14,53	12,87	10,85	11,45
Україна	14,44	10,95	7,89	2,73	9,36	20,18

Джерело: власна розробка за даними [39]

Висновки до таб.3.2.: За аналізований період інфляція демонструє значну відмінність у темпах зростання та в рівні інфляції. Визначається високий рівень інфляції в Туреччині та Україні, у той же час, у Японії протягом аналізованого періоду зафіксований низький рівень інфляції.

Зростання рівня інфляції у деяких країнах зумовлена такими факторами як військові конфлікти, коливання цін на енергетичні ресурси та інші. Рівень інфляції у 2024 році залишиться у багатьох країнах високим, однак може спостерігатися тенденція до його зниження в подальшому.

Таблиця 3.3.

Динаміка ВВП у країнах світу за період 2017-2022 рр.

Країни	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Албанія	1,99	2,03	1,41	1,62	2,04	6,73
Болгарія	2,06	2,81	3,10	1,67	3,30	15,33
Бразилія	3,45	3,66	3,73	3,21	8,30	9,28
Бруней Даруссалам	-1,26	1,03	-0,39	1,94	1,73	3,68
Габон	2,65	4,75	2,46	1,35	1,09	4,23
Гана	12,37	7,81	7,14	9,89	9,97	31,26
Гватемала	4,42	3,75	3,70	3,21	4,26	6,89
Данія	1,15	0,81	0,76	0,42	1,85	7,70
Еквадор	0,42	-0,22	0,27	-0,34	0,13	3,47
Індонезія	3,81	3,20	3,03	1,92	1,56	4,21
Ісландія	1,76	2,68	3,01	2,85	4,44	8,31
Камбоджа	2,91	2,46	1,94	2,94	2,92	5,34
Камерун	0,64	1,07	2,45	2,44	2,27	6,25
Канада	1,60	2,27	1,95	0,72	3,40	6,80
Кенія	8,01	4,69	5,24	5,40	6,11	7,66
Киргизька Республіка	3,18	1,54	1,13	6,33	11,91	13,92
Колумбія	4,31	3,24	3,52	2,53	3,50	10,18
Косово	1,49	1,05	2,68	0,20	3,35	11,58
Коста-Ріка	1,63	2,22	2,10	0,72	1,73	8,27

Продовження таблиці 3.3

Лесото	4,45	4,75	5,19	4,98	6,05	8,27
Маврикій	3,67	3,22	0,41	2,58	4,03	10,77
Мадагаскар	6,57	3,05	4,84	3,77	5,11	28,74
Малайзія	8,61	8,59	5,61	4,20	5,81	8,16
Мальдіви	2,82	-0,13	0,22	-1,37	0,54	2,33
Мексика	6,04	4,90	3,64	3,40	5,69	7,90
Молдова	3,63	4,06	5,57	5,05	4,15	7,65
Непал	16,50	12,10	11,40	13,25	16,95	18,85
Нігерія	3,87	0,88	0,66	-1,14	2,48	3,38
Нікарагуа	3,85	4,95	5,38	3,68	4,93	10,47
ОАР Макао, Китай	1,23	3,00	2,75	0,81	0,03	1,05
Пакистан	4,09	5,08	10,58	9,74	9,50	19,87
Панама	0,88	0,76	-0,36	-1,55	1,63	2,86
Папуа-Нова Гвінея	5,42	4,37	3,93	4,87	4,48	5,25
Парагвай	3,60	3,98	2,76	1,77	4,79	9,77
Перу	2,99	1,51	2,25	2,00	4,27	8,33
Північна Македонія	1,35	1,46	0,77	1,20	3,23	14,20
Сальвадор	1,01	1,09	0,08	-0,37	3,47	7,20
Самоа	1,75	4,20	0,98	-1,57	3,13	10,96
Саудівська Аравія	-0,84	2,46	-2,09	3,45	3,06	2,47
Сполучені Штати	2,13	2,44	1,81	1,23	4,70	8,00
Туреччина	11,14	16,33	15,18	12,28	19,60	72,31
Уганда	5,21	2,62	2,87	3,31	2,20	7,20
Угорщина	2,35	2,85	3,34	3,33	5,11	14,61
Узбекистан	13,88	17,52	14,53	12,87	10,85	11,45
Україна	14,44	10,95	7,89	2,73	9,36	20,18

Джерело: власна розробка за даними [40]

Висновки до табл. 3.3.: За аналізований період динаміка ВВП показує у більшості країн загальну тенденцію. Багато країн, включаючи Україну, Туреччину та Бразилію зустрічалися зі значними коливаннями у ВВП протягом цього періоду. Вони свідчать про економічну нестабільність, спричинену різними факторами, такими як економічні кризи, політичні турбулентності та інші зовнішні чинники.

Не дивлячись на це Китай (ОАР Макао) та Сполучені Штати демонструють стабільний ріст свого ВВП протягом аналізованого періоду, що

вказує на економічну стійкість цих країн та їхню здатність ефективно впоратися з економічними труднощами.

Отже, аналіз динаміки ВВП свідчить про те, що економіки різних країн переживають різноманітні та складні економічні та політичні трансформації. Такі тенденції підкреслюють важливість ретельного економічного аналізу та розвинення стратегій для забезпечення стійкості та розвитку національних економік.

Таблиця 3.4.

Відношення банківського капіталу до активів у країнах світу за період 2017-2022 рр.

Країни	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Албанія	9,02	9,15	9,08	9,07	8,85	8,60
Болгарія	11,39	10,82	11,59	11,88	11,09	9,84
Бразилія	8,78	9,11	9,55	8,66	8,77	8,47
Бруней Даруссалам	9,50	11,08	11,16	11,95	10,08	9,74
Габон	7,69	6,90	9,88	9,81	10,16	9,06
Гана	8,91	12,29	10,66	9,76	9,01	7,74
Гватемала	6,97	7,08	6,94	6,48	6,60	6,42
Данія	4,88	5,10	4,83	4,65	4,79	4,88
Еквадор	11,66	11,78	11,91	11,96	11,61	11,24
Індонезія	14,62	12,82	13,40	12,56	13,17	13,29
Ісландія	17,75	15,93	15,44	15,38	14,73	13,46
Камбоджа	13,97	13,93	13,55	14,21	14,44	14,92
Камерун	4,54	4,98	5,11	6,49	6,49	6,71
Канада	4,79	4,79	4,70	4,56	4,77	4,84
Кенія	11,66	13,18	12,76	12,26	12,07	11,96
Киргизька Республіка	13,90	13,32	14,29	13,81	12,35	11,30
Колумбія	9,19	9,30	8,99	9,75	12,22	10,74
Косово	12,00	11,73	10,50	10,31	9,82	8,91
Коста-Ріка	7,86	7,92	8,27	8,05	7,43	9,69
Лесото	9,51	10,09	10,23	11,13	10,68	12,14
Маврикій	8,73	10,37	10,19	9,61	9,11	9,00
Мадагаскар	6,81	6,72	6,77	6,84	6,72	6,29
Малайзія	9,11	8,50	8,71	9,02	8,83	7,46
Мальдіви	19,71	19,38	20,81	19,03	15,78	17,80
Мексика	9,07	9,13	9,80	9,73	10,84	9,86
Молдова	12,83	12,87	12,56	12,88	12,37	13,54
Непал	11,26	10,73	10,36	9,27	8,96	7,31
Нігерія	7,18	8,78	7,95	6,93	6,76	5,69
Нікарагуа	7,30	8,97	9,33	8,89	8,18	7,90
ОАР Макао, Китай	3,30	3,15	3,10	3,08	2,84	3,52
Пакистан	5,82	5,84	5,94	5,79	5,14	4,94
Панама	12,48	12,49	12,71	11,80	12,15	11,78

Продовження таблиці 3.4

Папуа-Нова Гвінея	14,21	14,46	14,01	14,46	13,54	9,13
Парагвай	54,42	67,06	68,70	61,16	69,10	8,93
Перу	9,84	10,45	10,92	9,12	9,36	10,34
Північна Македонія	9,82	10,32	10,24	10,38	10,51	11,25
Сальвадор	10,02	9,58	9,19	8,84	8,90	8,79
Самоа	11,84	12,21	11,98	12,45	12,72	12,25
Саудівська Аравія	15,42	15,19	14,43	14,43	13,82	13,68
Сполучені Штати	9,38	9,44	9,40	8,61	8,62	8,58
Туреччина	10,72	10,79	11,75	10,55	7,18	8,20
Уганда	13,81	13,90	13,67	13,37	14,66	14,80
Угорщина	10,26	10,97	11,71	10,12	8,38	8,44
Узбекистан	10,58	10,33	16,66	13,15	13,18	12,18
Україна	6,49	6,03	6,94	7,19	6,89	5,82

Джерело: власна розробка за даними [41]

Висновки до табл. 3.4.: За аналізований період співвідношення капіталу до активів у країнах світу свідчить про значні відмінності у рівнях цього показника між різними країнами та часовими періодами.

Такі країни як Туреччина та Україна, відзначалися значним зниженням протягом років – це говорить про певні проблеми в банківській системі цих країн. У той же час Данія показувала більш стійке співвідношення та демонструвала більшу фінансову стабільність.

Треба зазначити, що зниження відношення банківського капіталу до активів у багатьох країнах становиться причиною збільшенням вразливості банків перед фінансовими потрясіннями.

Отже, ретельний моніторинг цього показника є важливим для забезпечення стабільності фінансової системи.

3.2. Перспективи розвитку міжнародних стандартів в оцінюванні кредитного ризику

Сучасний розвиток банківських послуг супроводжується значними ризиками, які проходять як з зовнішніх, так і внутрішніх факторів. У такій ситуації важливо створити ефективну систему управління ризиками в банках. [44, с.11][45]

Міжнародний стандарт – це нормативний документ, прийнятий міжнародною організацією із стандартизації і доступний для широкого кола користувачів.[46]

У наш час стандартизація виступає як ефективний засіб гарантування якості та конкурентоздатності продукції, що має велике значення для зростання міжнародної торгівлі країни.[47]

Міжнародні стандарти покращують якість, що важливо для хороших відносин із клієнтами. І, звісно, стандарти забезпечують безпеку, що не лише підвищує довіру клієнтів, а й зменшує відповідальність.

Деякі регіони чи країни мають спеціальні сертифікати для певних продуктів. Хоча продукт може відповідати міжнародним стандартам, він може підлягати додатковій сертифікації для доступу на ринок. Маркування СЕ має бути нанесене на багато продуктів, перш ніж їх можна буде продавати в Європейському Союзі. Це вказує на те, що продукт був оцінений виробником і визнаний таким, що відповідає вимогам Європейського Союзу щодо безпеки, здоров'я та захисту навколишнього середовища. Маркування СЕ є обов'язковим для продуктів, вироблених у будь-якій точці світу, які будуть продаватися в ЄС. [47]

Оцінювання кредитного ризику є важливою складовою діяльності фінансових установ, адже воно дозволяє їм приймати обґрунтовані рішення щодо кредитування та мінімізувати ризики. У міру зростання глобалізації та

взаємопов'язаності світової економіки, міжнародні стандарти в оцінюванні кредитного ризику стають все більш важливими.[48][49][50]

Існує ряд міжнародних стандартів, які стосуються оцінювання кредитного ризику. До них належать:

- Базельські угоди: Це комплекс регулятивних норм, розроблених Базельським комітетом з банківського нагляду (BCBS). Базельські угоди встановлюють мінімальні вимоги до капіталу банків для покриття кредитних ризиків. [51]

- Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФС): МСФС встановлюють правила обліку та розкриття інформації про фінансові інструменти, включаючи кредити. Це допомагає забезпечити порівнянність інформації про кредитний ризик між різними компаніями та країнами.[52]

- Методологія оцінки кредитного ризику (CRAM): CRAM – це методологія, розроблена Міжнародною асоціацією регуляторів деривативів (ISDA). CRAM використовується для оцінки кредитного ризику деривативних контрактів. [53]

- Принципи оцінки кредитного ризику (CRRP): CRRP – це принципи, розроблені Європейською радою з ризиків (ESRB). CRRP спрямовані на сприяння надійній та послідовній оцінці кредитного ризику в банківському секторі ЄС. [54]

Поняття вимірювання (кількісної оцінки) ризику. При управлінні ризиками необхідно порівнювати їх між собою за ступенем небезпеки для організації. Для цього кожному ризику присвоюють певні чисельні значення, що характеризують його силу (ступінь, рівень).

Основні показники ризику – це його ймовірність і наслідки. Ймовірність вказує на ступінь можливості або впевненості суб'єкта у настанні ризику, а наслідки – на ступінь зміни стану об'єкта внаслідок реалізації ризику. Процес визначення цих значень називається вимірюванням або кількісною оцінкою ризику. [55, 56, 57 с.62]

Вимірювання (кількісна оцінка) ризику – це процес присвоєння значень ймовірності і наслідків ризику.

Кількісна оцінка не завжди може бути точною. Якщо неможливо чисельно визначити ймовірність, використовують якісно-кількісні значення (наприклад, 1 – «малоймовірно», 2 – «ймовірно», 3 – «дуже ймовірно» тощо). Наслідки, які важко піддаються кількісному вимірюванню (наприклад, фізичні і моральні страждання, втрата творів мистецтва тощо), також оцінюються аналогічним чином (наприклад, 3 – «дуже важкі», 2 – «помірні», 1 – «легкі» тощо). [55, 56, 57 с.62]

Методи вимірювання ризику. Кількісна оцінка ймовірності і наслідків (або розподілу випадкових величин, які моделюють ризикову ситуацію) може здійснюватися різними методами. Вибір методу залежить від обсягу доступної інформації, зокрема статистичної, про ризик і необхідної точності оцінок. Також враховується фактичний рівень ризику. Чим менша ймовірність настання ризику, тим важче його виміряти. [55, 56, 57 с.62]

Також має велику значимість стандарти у фінансовій сфері для України, особливо після відмови від російських стандартів та переходу на міжнародні. Стандарти, такі як IBAN і ISO 20022, грають важливу роль у забезпеченні належного функціонування фінансової системи, спрощенні грошових переказів та підвищенні рівня доступу до фінансових послуг. [58]

Важливою ініціативою є створення та адаптація міжнародних стандартів до українських умов, що сприяє зближенню української фінансової системи з міжнародними стандартами, забезпечує більш ефективну взаємодію та спрощує процеси. Такий курс сприятиме інтеграції України у світову економіку та підвищенню конкурентоспроможності національних компаній та банків.[58]

Надзвичайно важливим є співробітництво з міжнародними організаціями та експертами для адаптації стандартів та впровадження передових практик у фінансову систему України. Це сприятиме покращенню

якості фінансових послуг, забезпечить їхню відповідність міжнародним стандартам та збільшить довіру до української економіки.[58]

Перспективи у забезпеченні відповідності української фінансової системи міжнародним стандартам є обнадійливими. Адаптація таких стандартів, як IBAN і ISO 20022, вже сьогодні сприяє поліпшенню функціонування фінансової інфраструктури та забезпечує більшу доступність та ефективність фінансових послуг для українських громадян та бізнесів. Зближення українських стандартів з міжнародними має великий потенціал для інтеграції країни у світову економіку. Це допоможе залучити більше інвестицій, розширити можливості для міжнародної торгівлі та підвищити конкурентоспроможність українських компаній та банків. [59, 60]

Висновки до розділу 3

У цьому розділі досліджено перспективи розвитку та напрямки вдосконалення оцінки кредитного ризику банків.

Основною причиною серйозних проблем у банківському секторі є недотримання кредитних стандартів, небажане управління портфельними ризиками та недолік уваги до змін економічних або інших умов, які можуть негативно вплинути на кредитну здатність контрагентів банку. Управління кредитним ризиком повинно максимально сприяти прибутковості банків з урахуванням ризиків, зберігаючи його на прийнятому рівні. Це включає ефективне управління як загальним портфелем, так і окремими кредитами.

Кредитний ризик для залучення банків залишається в кредитних позиціях, але також присутній у різних фінансових інструментах, таких як міжбанківські операції, торгове фінансування, іноземні валютні операції та інші. З огляду на це, банки та їхні наглядові органи необхідно постійно

вдосконалювати методи управління кредитним ризиком, використовуючи досвід та рекомендації.

Розвиток міжнародних стандартів в оцінюванні кредитного ризику є важливим аспектом забезпечення стабільності та ефективності банківської діяльності. У сучасних умовах, коли фінансові установи стикаються зі значними ризиками, створення ефективної системи управління кредитним ризиком є надзвичайно актуальним.

Міжнародні стандарти, такі як Базельські угоди, Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), методологія оцінки кредитного ризику (CRAM) та Принципи оцінки кредитного ризику (CRRP), відіграють ключову роль у підвищенні якості та надійності фінансових операцій. Вони встановлюють мінімальні вимоги до капіталу банків для покриття кредитних ризиків, правила обліку та розкриття інформації про фінансові інструменти, а також методи оцінки кредитного ризику деривативних контрактів.

Кількісна оцінка ризику є важливим етапом в управлінні ризиками. Вона включає визначення ймовірності настання ризику та його наслідків. Методи вимірювання ризику варіюються залежно від доступної інформації та необхідної точності оцінок. Чим менша ймовірність настання ризику, тим складніше його виміряти.

Для України, яка відмовилася від російських стандартів та перейшла на міжнародні, впровадження таких стандартів, як IBAN і ISO 20022, є важливим кроком у забезпеченні належного функціонування фінансової системи. Це сприяє спрощенню грошових переказів, підвищенню рівня доступу до фінансових послуг та забезпечує інтеграцію країни у світову економіку.

Співпраця з міжнародними організаціями та експертами для адаптації стандартів та впровадження передових практик у фінансову систему України є надзвичайно важливою. Це сприятиме покращенню якості фінансових послуг, забезпечить їхню відповідність міжнародним стандартам та збільшить довіру до української економіки.

Загалом, перспективи розвитку міжнародних стандартів в оцінюванні кредитного ризику є обнадійливими. Впровадження цих стандартів сприяє підвищенню стабільності та ефективності фінансової системи, інтеграції України у світову економіку та підвищенню конкурентоспроможності національних компаній та банків.

ВИСНОВКИ

Кредитний ризик, як один з ключових факторів, що впливають на фінансову стабільність та економічний прогрес, набуває особливої актуальності в умовах сучасних економічних викликів, з якими стикається Україна. Ефективне управління кредитним ризиком банків відіграє важливу роль у забезпеченні стабільності банківської системи та стимулюванні економічного розвитку країни.

В даній роботі розкрито сутність та природу кредитного ризику, визначено його місце в системі банківських ризиків. Класифіковано кредитний ризик за різними ознаками, що дає можливість глибше зрозуміти його специфіку. Досліджено фактори, що впливають на виникнення та рівень кредитного ризику, з урахуванням як зовнішніх, так і внутрішніх аспектів функціонування банків.

Також проаналізовано методи оцінки кредитоспроможності позичальників, що є ключовим елементом у мінімізації кредитного ризику. Досліджено методи оцінки кредитного ризику на рівні окремої позики та на рівні кредитного портфеля банку. Розкрито методи управління кредитним ризиком, такі як диверсифікація, лімітування, страхування, резервування, які дозволяють банкам знижувати ймовірність та обсяг можливих втрат. Звернено увагу на важливість застосування сучасних методів та моделей оцінки та управління кредитним ризиком, що враховують специфіку українського банківського сектору.

Проаналізовано динаміку кредитного ризику в банківській системі України протягом останніх років. Досліджено вплив кредитного ризику на рентабельність та фінансову стійкість банків України. Визначено ключові проблеми управління кредитним ризиком в українських банках, такі як висока частка проблемних кредитів, недостатнє резервування, недосконалі методи оцінки та управління ризиками.

Звернено увагу на нормативно-правову базу регулювання кредитного ризику в Україні. Досліджено роль Національного банку України (НБУ) у регулюванні та нагляді за кредитним ризиком в банківському секторі. Визначено напрямки вдосконалення регулювання та нагляду за кредитним ризиком в Україні, з урахуванням міжнародних стандартів та кращих практик.

Досліджено досвід управління кредитним ризиком в банках розвинених країн. Проаналізовано вплив Базельських угод на управління кредитними ризиками в Україні. Визначено рекомендації щодо адаптації кращого міжнародного досвіду управління кредитним ризиком до умов України.

Отже, кредитний ризик є одним з ключових викликів для банківської системи України. Ефективне управління кредитним ризиком є необхідною умовою для забезпечення стабільності банківської системи та економічного розвитку країни.

Для покращення управління кредитним ризиком в українських банках необхідно:

- Підтримувати адекватний рівень резервування для покриття можливих кредитних втрат.
- Здійснювати ефективний моніторинг та аналіз кредитного портфеля банку.
- Розробляти та застосовувати чіткі політики щодо кредитування, які враховують як фінансовий стан позичальника, так і ринкову кон'юнктуру.
- Проводити стрес-тестування банків для оцінки їх стійкості до несприятливих економічних умов.

Для регуляторних органів України важливо:

- Вдосконалювати нормативно-правову базу щодо кредитного ризику, з урахуванням міжнародних стандартів та кращих практик.
- Сприяти розвитку культури управління ризиками в банківському секторі.

- Перспективи подальшого розвитку ситуації з кредитним ризиком в Україні значною мірою залежатимуть від:
- Стабілізації економічної та політичної ситуації в країні.
- Ефективності державної політики щодо підтримки позичальників, особливо постраждалих від військових дій.
- Дотримання Україною рекомендацій Базельського комітету з банківського нагляду.
- Ефективності регуляторної політики Національного банку України.

Таким чином, комплексне управління кредитним ризиком є запорукою стабільності та розвитку банківської системи України, що сприятиме економічному зростанню країни.

СПИСОК ВИКОРАСТИНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гриневич, І. (2009). Кредитний ризик банків: методи оцінки та стратегії управління URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/6_2009/13.pdf
2. Підходи до розуміння поняття «Ризик». URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2761>
3. Постанова №64 НБУ «Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах» URL: [Про затвердження Положення про ор... | від 11.06.2018 № 64 \(rada.gov.ua\)](http://rada.gov.ua/zatverdzhennya/Polozhennya_pro_op..._vid_11.06.2018_No_64)
4. «Кредитний ризик комерційних банків та методи його мінімізації» URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/177.pdf
5. «Кредитний ризик: оцінка та інструменти управління обліку за міжнародними стандартами» URL: <https://devisu.ua/index.php/uk/stattia/kreditniy-rizik-ocinka-ta-instrumenti-upravlinnya-v-obliku-za-mizhnarodnimi-standartami->
6. «Методи управління кредитними ризиками» URL: <https://buklib.net/books/31347/>
7. «Передумови, історія і сучасність регулювання кредитної діяльності України». URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/bank/19757/>
8. Стаття Н.С. Андріїшина, завідувач сектором контролю і послідуєчих перевірок ПАТ «Брокбізнесбанк» Правове регулювання банківської діяльності, с.2. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/aba9ab0c-9daf-4739-8c30-696d6ce91031/content>
9. Національний банк України. Регулювання. URL: <https://bank.gov.ua/ua/supervision/about#>
10. «Банківський нагляд НБУ» URL: <https://bank.gov.ua/ua/supervision#>
11. За Постановою №64 НБУ «Організаційна структура системи управління ризиками» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0064500-18#Text>

12. Л. В. Жердецька. «Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Банківський ризик-менеджмент» для здобувачів ступеня доктора філософії (PhD)». Галузь знань «Управління та адміністрування», «Фінанси, банківська справа та страхування».
13. За Постановою №368 НБУ «Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні» URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01?find>
14. «Ризик-менеджмент чи що таке управління ризиками» URL:
<https://edin.ua/rizik-menedzhment-chi-shho-upravlinnya-rizikami/>
15. М.В. Брововик. «Конспект лекцій. Ризик менеджмент». «Принципи ризик-менеджменту» URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/154806591.pdf>
16. О.М. Донець, Т.В. Савельєва, Ю.І. Урецька. «Використання міжнародних стандартів в управлінні ризиками URL:
<https://urss.knuba.edu.ua/files/zbirnyk-6/36-42.pdf>
17. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>
18. Фінансові показники наглядової статистики НБУ. URL:
<https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist>
19. (18) Кобилецький В. Р., Коефіцієнт фінансової стійкості, В. Р. Кобилецький. Онлайн-журнал «Financial Analysis online» URL:
<https://analizua.com/slovník-ekonomichnikh-terminiv/349-koefitsient-finansovoji-stijkosti> (дата перегляду: 06.03.2024)
20. ROA — рентабельність активів. URL:
<https://ukrfondrinok.com/dovidnyk/slovnyk/76-roa>
21. Конспект лекцій з навчальної дисципліни аналіз банківської діяльності : URL: <http://financial.lnu.edu.ua>
22. Високоліквідні активи у оборотному капіталі підприємства агропродовольчої сфери. URL:
<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4359>

23. Моніторинг кредитного портфелю банку URL:
https://elib.lntu.edu.ua/sites/default/files/elib_upload/Мостовенко%20підручник/page10.html
24. Що таке інвестиційний портфель? URL: <https://hugs.ua/blog/investment-portfolio/#Що%20таке%20інвестиційний%20портфель>
25. Термінологія. Маржа: як порахувати і що це таке простими словами URL:
<https://fondy.ua/uk/knowledge/margin/#.text-Маржинальність%20бізнесу%20-%20важливий%20фінансовий%20показник,чи%20виручки%20компанії%20у%20відсотках>
26. Коваленко В.В. Банківський нагляд: Навчальний посібник. – Суми: УАБС НБУ, 2007. 262 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/52428/5/Kovalenko_Bankivskyi_nahliad.pdf;jsessionid=A597847E9EB7CBC8F6DFCA37E9253F0D
27. Комісійні доходи та витрати. URL: <https://dtkt.ua/dictionary/k/4022-komisiini-doxodi-i-vitrati>
28. Адміністративне регулювання. URL:
https://vue.gov.ua/%D0%93%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0_%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0
29. КРЕДИТНИЙ РИЗИК І ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ.
 Монографія. О.В. Дзюблюк, Л.М. Прийдун. URL:
<https://dspace.wunu.edu.ua>
30. Зимовець В., Шелудько Н. Макроекономічні аспекти активізації банківського кредитування в Україні. / В. Зимовець, Н. Шелудько // Вісник Національного банку України. - 2006. – №11. – С. 54-58.
31. Няньчук Н. Сучасні тенденції розвитку кредитної діяльності банків України / Н. Няньчук // Економічний простір: зб. наук. праць. – №20/1. – Дніпропетровськ: ПДАБА, 2008. – С. 116-121.

32. Beattie, B.R., and C.R. Taylor, 1985, *The Economics of Production*, John Wiley & Sons;
33. Berger, A.N., and L.J. Mester, 1997, inside the black box: What explains differences in the efficiencies of financial institutions? *Journal of Banking and Finance* 21, 895–947.
34. Głogowski A. (2008) Macroeconomic determinants of Polish banks' loan losses – results of a panel data study. National Bank of Poland working paper No. 53. November 2008.
35. Anna Pestova, Mikhail Mamonov Macroeconomic and bank-specific determinants of credit risk evidence from Russia // Working paper No 13/10E/ URL: <http://www.eerc.ru/paper?page=2>
36. Основні показники діяльності банків України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist>
37. Principles for the Management of Credit Risk. URL: <https://www.bis.org/publ/bcbssc125.pdf>
38. Міжнародний валютний фонд, показники фінансової стійкості. Bank capital to assets ratio (%) URL: <https://data.worldbank.org/indicator/FB.BNK.CAPA.ZS?view=chart>
39. Міжнародний валютний фонд, показники фінансової стійкості. Official exchange rate (LCU per US\$, period average). URL: <https://data.worldbank.org/indicator/PA.NUS.FCRF?view=chart>
40. Міжнародний валютний фонд, показники фінансової стійкості. GDP growth (annual%). URL: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?view=chart>
41. Міжнародний валютний фонд, показники фінансової стійкості. Inflation, consumer prices (annual %). URL: <https://data.worldbank.org/indicator/FP.CPI.TOTL.ZG?view=chart>
42. Т.М. БОЛААД, кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри Кременчуцького інституту Стаття на тему: «Кредитний ризик як основна складова системи банківських ризиків та роль проблемних кредитів у їх

формуванні». URL:

<https://econforum.duan.edu.ua/images/PDF/2013/4.pdf>

43. Принципи управління ризиками. Базельський комітет з банківського нагляду URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996_035#Text
44. Посібник «Система ризик-менеджменту в банках: теоретичні та методологічні аспекти» за редакцією професора Коваленко В.В.
URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/67111/1/%D0%A1%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B0%20%D1%80%.pdf>
45. Стаття на тему «Світовий досвід та сучасні тенденції у галузі управління кредитним ризиком Ю. В. Ніколаєнко, к. е. н., доцент, професор кафедри фінансів і банківської справи, Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів . URL:
<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4525>
46. Значення терміну «Міжнародний стандарт». URL:
<https://www.ecolabel.org.ua/korisna-informatsiya/mizhnarodni-standarti>
47. Розуміння викликів міжнародних стандартів і норм. Місцеві стандарти.
URL: <https://primetarget.tech/understanding-the-challenges-of-international-standards-and-norms/#>
48. Стаття на тему: «Управління кредитними ризиками в системі банківського менеджменту». Г.О. Крамаренко, проф., д.е.н., URL:
<https://bit.ly/3yw3tjR>
49. Геєць О.В., Домрачев В.М., Лондар С.Л. Основи банківської справи та управління кредитними ризиками. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2004. – 237с.
50. Кредитний ризик комерційного банку: Навч. посібник / В.В. Вітлінський, О.В. Пернарівський, Я.С. Наконечний, Г.І. Великоіваненко; В.В. Вітлінський (ред.). – К.: Знання, 2000
51. Базельський комітет з банківського нагляду (BCBS). URL:
<https://www.bis.org/bcbs/index.htm>
52. Міжнародна рада з бухгалтерських стандартів (IASB). URL:
<https://www.ifrs.org/groups/international-accounting-standards-board/>

53. Міжнародна асоціація регуляторів деривативів (ISDA). URL: <https://www.isda.org/>
54. Європейська рада з ризиків (ESRB). URL: <https://www.esrb.europa.eu/>
- М.В. Брововик. «Конспект лекцій. Ризик менеджмент». «Принципи ризик-менеджменту» с.62. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/154806591.pdf>
56. Старостіна А. О. Ризик-менеджмент: теорія та практика : навч. посібник / А. О. Старостіна, В. А. Кравченко. – Київ : Політехніка, 2004. – 200 с.
57. Чорноморченко Н. В. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків : навч.-метод. посібник для сам. вивчення дисц. / Н. В. Чорноморченко, І. С. Іванова, Н. С. Приймак. – Львів : Магнолія-2006, 2010. – 260 с.
58. Україна переходить на нові міжнародні стандарти. УКРСВІФТ.
URL: <https://www.ukrswift.org/post/Україна-переходить-на-міжнародні-стандарти>
59. Запрацювало нове покоління СЕП – на базі стандарту ISO 20022 в цілодобовому режимі. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/zapratsyuvalo-nove-pokolinnya-sep--na-bazi-standartu-iso-20022-v-tsilodobovomu-rejimi>
60. Примостка Л.О. Фінансовий менеджмент в банку: Підручник / Л.О. Примостка – 2-ге вид., доп. і перероб. – К.: КНЕУ, 2004. – 468 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця А.1

Види ризику та його джерела

Вид ризику	Визначення
Операційний	імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок недоліків або помилок в організації внутрішніх процесів, навмисних або ненавмисних дій працівників банку або інших осіб, збоїв у роботі систем банку або внаслідок впливу зовнішніх факторів.
Стратегічний	імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок неправильних управлінських рішень та неадекватного реагування на зміни в бізнес-середовищі;
Трансфертний	імовірність виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання запланованих доходів унаслідок того, що у банку або його боржників/контрагентів, які є нерезидентами, немає можливості отримання іноземної валюти за кордоном та/або перерахування її в Україну;
Юридичний	імовірність виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання запланованих доходів унаслідок неочікуваного застосування норм законодавства через можливість їх неоднозначного тлумачення або унаслідок визнання недійсними умов договору у зв'язку з їх невідповідністю вимогам законодавства України.
Валютний	виникає через несприятливі коливання курсів іноземних валют, що впливають на вартість/ціну інструментів, що утримуються в торговій та банківській книгах банку;
Кредитний	імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок невиконання боржником/контрагентом узятих на себе зобов'язань відповідно до умов договору. Кредитний ризик виникає за всіма активними банківськими операціями, за винятком боргових цінних паперів та інших фінансових інструментів у торговій книзі банку.
Ліквідний	імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок неспроможності банку забезпечувати фінансування зростання активів та/або виконання своїх зобов'язань у належні строки;

Джерело: складено за матеріалом [3]

Нормативи кредитного ризику

		01.01.2016	01.01.2017	01.01.2018	01.01.2019	01.01.2020	01.01.2021	01.01.2022	01.01.2023	01.01.2024
Н7	Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (не більше 25 %)	22,78	21,48	20,29	19,83	17,61	19,14	18,60	17,80	15,53
Н8	Норматив великих кредитних ризиків (не більше 8-кратного розміру регулятивного капіталу)	364,14	308,27	208,31	176,23	105,00	87,39	72,35	86,33	63,13
Н9	Норматив максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами (не більше 25 %)	31,19	36,72	17,89	10,41	7,02	4,10	3,71	2,81	1,08

Структура кредитного портфелю

банк	2024					2023					2022				
	клас 1	клас 2	клас 3	клас 4	клас 5	клас 1	клас 2	клас 3	клас 4	клас 5	клас 1	клас 2	клас 3	клас 4	клас 5
2 АТ "Укресімбанк"	149 494	97 872	3 029	513	1 556 857	128 770	33 702	2 555	2 019	1 594 769	122 199	76 500	40 140	5 333	1 325 685
	15 627	3 869	1 997	457	1 520 696	15 453	5 201	1 747	1 721	1 516 155	16 337	8 213	9 980	1 299	1 321 362
6 АТ "Ощадбанк"	15 147 446	1 132 786	279 785	169 786	5 219 687	11 467 689	755 459	799 544	221 156	4 586 378	13 789 764	482 477	132 773	114 201	3 064 174
	1 039 014	96 080	63 523	40 927	4 023 590	816 837	143 344	112 515	134 047	3 708 637	1 081 669	77 464	39 832	28 469	2 716 008
29 АТ "БАНК АЛЪЯНС"	158 370	8 511	1 387	961	84 121	36 191	8 400	0	0	76 033	40 820	18 448	8 401	3 483	49 448
	18 566	1 100	949	857	39 178	3 379	1 964	0	0	29 860	3 511	4 205	94	0	13 495
36 АТ "Райффайзен Банк"	5 201 415	142 175	50 683	18 229	1 937 250	5 184 539	261 667	95 235	54 560	2 410 057	8 547 821	227 903	84 430	49 534	941 286
	195 602	32 603	16 248	11 456	1 581 443	348 907	60 625	29 598	32 698	1 973 629	286 058	43 225	27 271	23 465	730 016
46 АТ КБ "ПриватБанк"	69 037 919	622 218	393 426	276 555	8 328 519	50 553 058	141 112	580 382	378 479	9 373 866	57 752 630	92 187	241 038	154 555	9 904 405
	1 382 589	21 426	115 341	151 221	7 838 649	924 338	13 454	186 134	232 237	7 786 679	1 046 765	7 256	77 291	88 281	9 622 732
96 АТ "А - БАНК"	8 319 130	35 931	109 127	75 542	2 167 401	4 531 954	38 509	147 391	128 244	3 838 465	8 303 624	51 557	125 553	87 420	1 029 028
	499 529	10 831	50 353	48 823	2 056 868	206 838	9 209	62 678	80 360	3 264 100	369 058	11 729	49 837	55 350	893 997
105 ПАТ "МТБ БАНК"	90 509	12 114	8 877	5 795	129 778	121 808	38 216	18 730	5 691	128 891	183 742	72 890	33 956	669	30 793
	4 001	347	1 708	1 002	54 020	6 365	625	1 299	4 675	50 014	9 834	1 360	4 967	531	9 754
106 Акціонерний банк "Південний"	58 788	971	175	99 414	142 090	49 468	9 747	966	128 746	145 098	137 943	19 119	4 163	131 883	88 247
	1 236	273	98	146	128 340	1 854	1 012	386	6 638	127 622	6 912	1 149	590	15 763	84 306
115 АТ "ПУМБ"	10 517 360	82 386	170 185	104 123	2 418 485	9 952 290	187 128	504 789	539 818	7 028 902	19 332 264	130 826	244 839	144 479	1 477 807
	638 213	29 659	113 006	84 555	2 252 080	603 803	67 366	335 318	438 370	6 296 047	927 878	39 935	138 625	100 124	1 288 268
136 АТ "УКРСИББАНК"	1 680 776	52 061	30 623	20 248	1 707 242	2 459 533	220 640	131 367	156 270	2 115 202	6 858 838	120 314	55 624	41 822	244 425
	289 553	17 859	19 509	16 928	1 682 673	426 698	69 170	84 027	130 493	1 995 516	283 225	25 599	25 936	31 447	195 741
142 АТ "Ідея Банк"	3 666 939	300 157	114 241	63 720	4 180 063	2 268 215	313 037	196 078	218 546	5 334 239	4 372 583	394 288	137 533	104 901	3 372 688
	274 312	88 751	58 928	45 424	4 099 309	178 085	95 692	106 203	159 664	4 977 528	357 319	118 100	75 131	74 700	3 287 182
153 АТ "ПРАВЕКС БАНК"	889 008	103 707	4 365	10 055	107 081	1 128 443	149 793	25 160	21 231	122 473	1 312 426	309 402	9 180	2 176	37 254
	7 233	907	676	1 188	81 899	14 340	3 176	5 200	7 358	86 915	19 662	2 210	982	1 352	18 297
171 АТ "КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК"	2 934 571	96 769	25 577	18 521	757 873	2 935 713	154 917	51 655	38 680	1 216 748	5 495 453	177 385	40 488	18 429	271 800
	17 251	10 159	7 344	7 228	629 528	23 198	14 969	17 519	19 435	864 547	49 980	16 519	14 226	12 260	159 753
231 АТ "ЮНЕКС БАНК"	188 744	9 081	5 711	2 276	85 845	83 374	10 043	10 742	24 893	31 334	71 987	14 126	8 252	1 153	23 608
	23 466	2 810	1 823	1 569	67 573	11 558	3 795	5 750	23 646	25 974	9 827	5 303	2 877	771	17 141
242 АТ "УНІВЕРСАЛ БАНК"	32 698 802	6 899	266 127	172 236	2 267 358	20 781 626	266 533	418 139	301 814	4 550 747	24 045 716	15 699	253 562	157 835	2 448 392
	1 594 933	2 219	170 391	134 210	2 130 819	609 380	85 182	218 887	210 862	4 169 497	656 813	4 979	124 690	105 887	2 117 619
270 АТ "БАНК КРЕДІТ ДНПРО"	427 457	20 334	9 504	6 072	522 715	474 622	33 784	14 485	13 812	683 097	770 673	25 310	15 083	10 571	421 277

Продовження табл. В.1.

272 АТ "СЕНС БАНК"	9 558 896	350 497	281 281	236 944	16 179 714	11 454 180	783 286	1 020 495	3 273 876	12 213 247	22 358 849	457 381	313 430	170 844	9 424 780
	497 563	87 873	138 698	180 751	15 524 310	532 774	202 325	481 178	2 302 448	11 266 037	796 044	126 414	125 024	112 413	8 755 316
274 АБ "УКРГАЗБАНК"	5 249 535	44 156	17 934	9 215	2 041 724	3 743 487	69 210	41 790	21 395	2 449 335	5 541 196	47 400	32 272	17 089	1 608 030
	85 907	5 090	6 304	5 551	1 825 454	37 219	7 059	10 558	12 772	1 948 757	44 994	2 836	6 573	9 932	1 463 581
296 АТ "ОТП БАНК"	3 466 922	67 385	47 566	32 341	2 050 772	4 543 863	138 305	128 473	98 359	2 802 878	9 524 809	220 731	86 912	52 581	1 411 866
	234 308	25 412	29 887	24 288	1 990 132	176 340	41 277	64 874	74 247	2 575 257	351 414	44 901	38 291	33 735	1 381 080
298 АТ "ПРОКРЕДИТ БАНК"	196 200	14 869	5 092	1 884	62 452	255 838	19 937	13 596	20 190	110 766	296 605	62 041	13 393	16 805	103 134
	17 529	765	193	1 769	32 587	9 413	1 050	880	5 316	54 120	14 718	2 811	1 858	4 436	37 005
305 ПАТ "БАНК ВОСТОК"	121 219	63 149	4 840	7 305	40 282	56 706	88 017	8 361	8 864	44 590	52 030	20 203	7 033	75 879	17 287
	545	865	773	2 538	22 507	255	883	811	3 657	13 229	234	925	932	1 348	2 048
386 АТ "КБ "ГЛОБУС"	719 437	57 061	52 072	8 548	393 268	898 315	67 083	39 747	61 426	321 867	1 490 127	98 923	32 317	9 531	114 593
	19 588	6 444	9 478	4 432	340 068	24 464	8 296	9 467	38 260	225 205	44 522	15 657	7 913	4 481	91 802
392 ПуАТ "КБ "АКОРДБАНК"	203 183	10 724	1 404	9 581	84 774	215 179	12 613	5 801	3 285	88 453	387 180	15 405	1 370	1 382	50 229
	14 120	1 778	739	4 327	77 974	14 672	2 558	2 262	2 613	77 518	26 884	2 826	801	0	39 963
	170 682 120	3 331 813	1 883 011	1 349 864	52 465 351	133 324 859	3 801 139	4 255 483	5 721 353	61 267 434	190 789 282	3 150 515	1 921 742	1 372 555	37 460 234
	6 913 862	452 310	814 385	774 573	48 512 212	5 028 850	847 252	1 746 878	3 932 433	53 671 588	6 472 981	571 625	783 655	714 313	34 656 326

Додаток Г
Таблиця. Г.1.

Покриття резервами кредитного портфеля банків України за стадіями фізичних осіб за період з 2022-2024 рр

	2022					2023					2024				
	Стадія 1	стадія 2	стадія 3	придбані (створені) знецінені кредити	розріз не визначений	Стадія 1	стадія 2	стадія 3	придбані (створені) знецінені кредити	розріз не визначений	Стадія 1	стадія 2	стадія 3	придбані (створені) знецінені кредити	розріз не визначений
2 АТ "Укресімбанк"	139 003	26 124	1 361 480	2 250	—	97 011,12	20 542,18	1 510 574,90	2 240,66	—	118 102,83	3 940,29	1 517 079,21	2 334,15	—
	-1 202	-3 464	-1 361 479	—	—	-3 796,40	-4 406,97	-1 510 574,90	—	—	-1 641,30	-630,22	-1 517 079,21	-2 109,78	—
6 АТ "Ощадбанк"	9 926 996	4 188 297	2 850 553	425	-121	6 719 770,30	4 801 892,80	4 806 842,76	2 448,29	-248,91	12 725 070,77	2 522 786,93	4 273 300,34	2 112,29	—
	-392 642	-323 400	-2 721 526	20	—	-293 165,19	-243 770,66	-4 319 135,05	12,07	—	-338 786,66	-159 776,45	-4 064 286,05	213,90	—
29 АТ "БАНК АЛЬЯНС"	—	39 207	44 921	—	—	—	33 220,82	48 814,54	—	—	—	137 064,48	58 540,37	—	—
	—	-6 430	-21 509	—	—	—	-3 787,88	-23 480,84	—	—	—	-17 107,88	-31 441,48	—	—
36 АТ "Райффайзен Банк"	157	7 241 533	566 523	509 414	—	249,01	4 784 598,41	1 521 751,04	480 696,15	—	157,35	4 745 933,23	1 225 623,88	382 875,99	—
	-0	-602 687	-364 883	-183 072	—	-15,25	-901 105,65	-1 139 579,03	-295 509,76	—	-17,15	-658 888,65	-1 139 020,79	-251 462,24	—
46 АТ КБ "ПриватБанк"	28 045 168	29 518 454	9 488 561	2 054	—	37 644 186,66	8 793 242,05	8 738 496,86	-2 791,31	—	55 520 541,31	6 921 984,51	8 501 284,34	17 966,16	—
	-565 172	-1 359 575	-9 099 066	12 373	—	-1 859 513,91	-2 937 594,95	-7 165 431,02	11 404,76	—	-1 713 215,76	-1 948 562,17	-7 146 946,88	-6 413,41	—
96 АТ "А - БАНК"	8 197 050	385 516	1 186 143	—	—	4 462 064,68	265 099,18	3 605 972,93	—	—	8 132 313,42	182 075,31	1 933 402,78	—	0,10
	-468 868	-77 559	-1 186 143	—	—	-317 074,68	-60 531,50	-3 142 410,26	—	—	-371 538,20	-47 309,63	-1 923 714,85	—	—
105 ПАТ "МТБ БАНК"	278 502	17 970	38 450	—	—	135 942,75	20 963,63	155 758,16	—	—	76 119,82	28 977,65	139 591,86	—	—
	-21 004	-4 831	-34 568	—	—	-3 934,44	-3 245,35	-94 795,91	—	—	-2 014,32	-3 387,73	-77 954,45	—	—
106 Акціонерний банк "Південний"	126 086	17 023	99 437	—	—	42 102,67	15 105,70	144 677,76	—	—	73 871,36	229,70	103 269,37	—	—
	-2 771	-2 415	-90 448	—	—	-1 960,46	-4 451,47	-123 550,29	—	—	-36 236,82	-52,58	-95 580,13	—	—
115 АТ "ПУМБ"	20 387 989	988 777	1 783 016	656	—	9 633 278,45	1 814 288,86	6 864 047,16	945,03	—	9 064 387,94	1 884 295,73	2 046 781,91	1 065,19	—
	-1 467 599	-813 777	-1 611 569	-655	—	-957 826,49	-951 193,28	-6 511 329,96	-945,03	—	-503 623,53	-700 291,27	-1 968 699,04	-1 065,19	—
136 АТ "УКРСИББАНК"	5 340 009	1 526 460	311 262	—	—	1 211 317,30	947 513,77	2 868 336,25	—	—	860 824,88	540 212,37	2 058 648,78	—	—
	-334 910	-631 998	-285 445	—	—	-202 304,64	-302 404,56	-2 714 580,90	—	—	-91 798,30	-132 205,99	-2 015 396,30	—	—
142 АТ "Ідея Банк"	5 035 060	317 310	3 725 818	—	—	2 623 361,97	425 889,39	5 417 105,94	—	—	3 885 893,88	175 709,24	4 217 103,27	—	—
	-539 568	-193 374	-3 581 385	—	—	-235 772,81	-263 878,33	-5 064 750,59	—	—	-345 633,01	-107 570,46	-4 065 668,48	—	—

Продовження табл. Г.1.

153 АТ "ПРАВЕКС БАНК"	1 677 819	9 466	14 118	—	—	1 226 025,54	65 695,20	135 050,97	—	—	945 668,77	39 543,00	119 906,29	—	—
	-14 090	-1 871	-12 831	—	—	-25 995,68	-12 941,36	-117 971,88	—	—	-21 058,46	-3 302,32	-108 265,15	—	—
171 АТ "КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК"	5 493 563	192 450	182 647	—	—	2 411 312,92	353 587,49	1 663 892,00	—	—	2 675 819,60	319 430,16	778 395,47	—	—
	-130 933	-36 982	-159 711	—	—	-24 549,35	-47 779,47	-1 303 480,76	—	—	-82 296,33	-96 420,95	-739 700,70	—	—
231 АТ "ЮНЕКС БАНК"	137 676	1 928	26 171	—	—	66 105,46	59 939,00	32 037,19	—	—	193 469,42	3 642,36	85 630,34	—	—
	-6 524	-649	-19 156	—	—	-3 532,32	-20 659,09	-24 530,06	—	—	-966,71	-669,51	-64 646,38	—	—
242 АТ "УНІВЕРСАЛ БАНК"	23 734 931	485 239	1 170 868	566 158	—	20 882 569,36	800 949,85	3 156 811,45	633 068,48	—	32 721 102,19	295 660,09	1 824 043,47	191 013,71	—
	-1 948 258	-220 136	-1 068 983	-421 826	—	-3 737 227,80	-601 951,00	-2 919 801,26	-628 581,78	—	-5 005 137,26	-192 509,65	-1 713 580,64	-188 219,86	—
270 АТ "БАНК КРЕДИТ ДНІПРО"	834 725	28 625	447 288	—	—	486 000,41	24 826,06	685 958,64	—	—	434 201,45	14 608,04	522 967,11	—	—
	-74 909	-21 366	-415 181	—	—	-58 045,98	-20 505,79	-624 972,98	—	—	-37 626,06	-11 501,52	-497 530,74	—	—
272 АТ "СЕНС БАНК"	21 290 721	2 761 048	9 095 910	492 130	53 201	10 835 443,61	2 696 802,07	13 177 623,18	488 235,39	—	8 292 225,76	605 503,80	14 378 683,84	1 048 303,35	—
	-472 083	-753 581	-7 730 805	-258 212	-3 955	-645 003,57	-882 515,53	-12 156 944,54	-314 045,52	—	-1 057 217,98	-301 843,06	-13 393 005,74	-628 753,64	—
274 АБ "УКРГАЗБАНК"	4 495 991	190 099	1 936 134	19 549	—	3 527 735,37	103 542,60	2 062 387,07	21 364,24	—	4 872 483,95	52 023,46	1 815 478,47	26 144,71	—
	-11 304	-29 111	-1 755 845	-7 941	—	-77 428,13	-30 680,31	-1 685 699,13	-6 957,08	—	-11 105,26	-4 272,72	-1 446 677,81	-17 642,20	—
296 АТ "ОТП БАНК"	5 495 851	3 872 639	1 370 137	238 383	6 902	2 584 690,46	2 181 801,50	2 476 433,21	222 004,38	—	2 130 369,73	977 177,99	2 102 743,78	183 471,34	—
	-121 920	-1 131 234	-1 229 158	-186 859	-1 037	-80 053,28	-744 360,14	-2 212 460,42	-167 368,44	—	-68 685,11	-292 692,38	-1 941 394,44	-137 570,88	—
298 АТ "ПРОКРЕДИТ БАНК"	336 761	39 603	8 248	492	—	281 543,74	16 115,44	29 306,56	487,34	—	180 589,85	34 348,25	24 459,87	407,61	—
	-15 123	-3 082	-6 631	-227	—	-19 957,55	-1 479,54	-21 363,35	-250,81	—	-6 920,24	-2 379,95	-24 459,87	-128,26	—
305 ПАТ "БАНК ВОСТОК"	93 870	410	12 292	—	—	73 088,52	2 646,83	37 618,23	—	—	130 733,03	3 222,17	39 265,05	—	—
	-465	-369	-4 664	—	—	-706,65	-2 646,83	-20 359,33	—	—	-620,20	-2 248,72	-30 331,04	—	—
386 АТ "КБ "ГЛОБУС"	1 553 313	26 108	124 294	—	—	932 377,41	150 494,75	298 016,88	—	—	779 389,72	12 047,75	351 154,68	—	—
	-37 986	-13 354	-108 687	—	—	-36 928,90	-69 062,65	-204 799,46	—	—	-26 496,82	-4 662,69	-337 115,94	—	—
392 ПуАТ "КБ "АКОРДБАНК"	336 408	51 295	42 930	—	—	189 796,00	58 253,44	75 340,40	—	—	221 806,69	11 426,18	74 811,29	—	—
	-39 518	-8 455	-36 970	—	—	-19 058,84	-9 710,91	-72 883,36	—	—	-33 694,70	-2 956,10	-72 855,63	—	—
	142 957 649	51 925 579	35 887 200	1 831 510	59 982	106 065 974	28 437 011	59 512 854	1 848 699	-249	144 035 144	19 511 843	48 192 166	1 855 695	0
	-6 666 849	-6 239 701	-32 906 644	-1 046 398	-4 992	-8 603 852	-8 120 663	-53 174 885	-1 402 242	0	-9 756 330	-4 691 243	-44 415 352	-1 233 152	0

Додаток Г
Таблиця Г.1.

Покриття резервами кредитного портфеля банків України за стадіями юридичних осіб за період з 2022-2024 рр.

	2022					2023					2024				
	Стадія 1	стадія 2	стадія 3	придбані (створені) знецінені кредити	розріз не визначений	Стадія 1	стадія 2	стадія 3	придбані (створені) знецінені кредити	розріз не визначений	Стадія 1	стадія 2	стадія 3	придбані (створені) знецінені кредити	розріз не визначений
2 АТ "Укресімбанк"	50 679 256	9 684 780	14 880 618	13 561 792	44 600	48 956 661,48	9 376 693,10	21 547 108,01	14 076 131,40	—	46 751 267,67	1 752 029,94	23 808 470,32	14 444 500,44	—
	-1 437 843	-1 162 062	-11 515 820	Горизонтальная ось (категории)	85	-1 323 144,15	-1 476 242,32	-10 526 108,26	-5 642 287,85	—	-402 791,94	-205 976,40	-11 717 449,55	-5 633 092,31	—
6 АТ "Ощадбанк"	29 570 356	12 390 035	9 308 820	9 890 409	2 021	20 987 753,33	29 179 609,06	19 506 763,05	11 537 983,78	481 418,88	25 594 992,18	29 512 159,16	19 133 543,34	12 591 263,42	388 060,50
	-253 050	-1 991 183	-5 243 155	-2 839 956	—	-222 647,95	-1 481 152,04	-12 150 431,25	-5 939 428,90	—	-191 662,99	-1 489 927,66	-12 411 118,66	-5 837 983,93	—
29 АТ "БАНК АЛЬЯНС"	2 971 937	2 436 687	239 158	—	—	917 244,00	3 725 116,43	743 540,85	—	—	650 442,01	3 150 253,75	853 158,04	—	—
	-71 316	-217 014	-204 123	—	—	-25 833,77	-301 125,89	-596 681,58	—	—	-18 109,78	-331 173,72	-733 939,70	—	—
36 АТ "Райффайзен Банк"	39 814 825	25 508 575	681 573	71 554	—	27 387 316,51	28 706 584,81	8 335 855,27	212 974,93	—	30 245 384,96	19 056 310,79	8 119 189,22	322 912,65	—
	-132 951	-777 227	-596 337	-37 445	—	-893 108,88	-1 662 021,19	-4 636 124,97	-81 008,31	—	-1 708 875,92	-1 905 024,70	-5 741 879,02	-91 500,77	—
46 АТ КБ "ПриватБанк"	12 054 915	7 576 687	166 221 645	—	—	22 335 031,37	6 560 023,36	169 820 595,39	—	—	29 772 258,66	5 928 044,38	171 966 370,60	—	—
	-202 045	-249 029	-165 101 712	—	—	-732 430,79	-704 252,70	-169 084 512,40	—	—	-586 040,57	-244 122,38	-171 345 385,92	—	—
96 АТ "А - БАНК"	1 591 494	96 412	86 405	—	—	1 541 452,87	49 821,35	370 730,77	—	—	1 613 127,28	11 911,26	350 364,77	—	—
	-90 850	-14 529	-83 608	—	—	-186 736,13	-37 021,08	-330 402,56	—	—	-182 244,50	-2 143,80	-350 121,64	—	—
105 ПАТ "МТБ БАНК"	4 223 717	152 335	259 356	—	—	2 068 690,29	1 613 175,40	780 692,61	—	—	3 232 910,37	1 258 484,99	1 242 009,16	—	—
	-75 404	-27 899	-115 181	—	—	-47 763,74	-121 267,15	-336 227,21	—	—	-45 965,89	-81 786,36	-753 700,18	—	—
106 Акціонерний банк "Південний"	11 032 171	10 686 648	928 669	—	—	9 429 132,19	7 690 737,19	2 114 047,19	—	—	10 222 288,44	8 293 031,56	1 531 512,92	—	—
	-51 550	-627 382	-624 609	—	—	-130 015,42	-2 383 891,47	-1 139 094,97	—	—	-51 535,13	-2 880 788,17	-1 186 335,81	—	—
115 АТ "ПУМБ"	25 257 660	8 681 031	4 215 766	123 751	—	27 104 382,36	6 068 911,48	7 302 701,17	73 188,83	—	36 497 810,46	5 376 508,80	4 240 684,37	24 391,02	—
	-230 727	-341 137	-2 905 468	-7 185	—	-413 775,80	-778 261,58	-5 822 731,85	-18 744,87	—	-531 655,28	-570 783,19	-3 101 318,83	-14 603,67	—
136 АТ "УКРСИББАНК"	22 245 433	1 077 713	99 582	—	—	8 954 910,99	5 523 715,16	895 883,19	—	—	8 355 400,31	2 716 775,66	1 035 152,48	—	—
	-122 855	-57 291	-79 624	—	—	-19 197,64	-155 396,56	-691 843,30	—	—	-12 379,05	-35 874,77	-852 110,92	—	—
142 АТ "Ідея Банк"	53 497	1 847	5 812	—	—	56 963,40	3 658,02	29 116,87	—	—	166 228,40	3 368,08	26 570,74	—	—
	-42 045	-1 847	-5 812	—	—	-4 146,86	-2 276,47	-26 264,05	—	—	-12 536,09	-2 045,30	-25 298,64	—	—
153 АТ "ПРАВЕКС БАНК"	2 864 888	21 007	—	—	—	1 319 467,87	1 010 999,76	265 707,56	—	—	813 940,70	116 275,29	250 219,34	—	—
	-19 251	-3 422	—	—	—	-10 013,27	-54 221,20	-106 952,21	—	—	-4 669,71	-5 174,62	-116 692,97	—	—

Продовження табл. Г.1.

171 АТ "КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК"	29 289 861	4 311 050	420 595	—	—	17 422 162,95	8 892 867,68	2 987 088,53	—	—	11 722 694,89	9 362 746,47	3 203 750,46	—	—
	-1 005 342	-591 054	-420 594	—	—	-964 608,81	-1 200 253,76	-2 732 069,26	—	—	-637 520,74	-2 940 295,03	-2 844 364,25	—	—
231 АТ "ЮНЕКС БАНК"	122 049	—	4 409	—	—	147 893,23	11 163,41	6 410,47	—	—	199 281,31	2 973,60	12 638,34	—	—
	-1 585	—	-2 575	—	—	-1 924,86	-406,48	-3 375,20	—	—	-306,63	-23,85	-11 844,86	—	—
242 АТ "УНІВЕРСАЛ БАНК"	2 278 909	—	216 138	8 281	—	3 095 482,47	133 597,03	104 199,83	8 654,52	—	3 861 593,86	—	111 158,17	5 657,18	—
	-11 852	—	-53 442	-4 597	—	-15 217,73	-1 909,07	-104 199,83	-8 654,52	—	-18 015,82	—	-111 158,17	-5 657,18	—
270 АТ "БАНК КРЕДІТ ДНІПРО"	4 316 551	56 508	2 629 119	1 331	—	2 134 130,54	720 136,13	1 068 999,10	864,37	—	3 004 351,08	496 049,92	810 212,18	—	—
	-127 843	-918	-2 535 562	-880	—	-75 726,98	-65 037,01	-885 524,64	-625,98	—	-81 337,71	-41 481,33	-717 932,12	—	—
272 АТ "СЕНС БАНК"	30 470 239	6 946 644	727 923	1 449 888	30 807	15 813 553,51	11 518 838,00	6 247 814,80	1 849 472,60	—	15 439 200,21	5 204 424,15	8 880 156,68	1 565 221,06	—
	-273 014	-588 341	-597 853	-821 014	-908	-388 455,92	-1 590 473,21	-2 439 329,37	-1 548 093,83	—	-225 856,92	-584 781,61	-4 045 745,47	-1 320 448,47	—
274 АБ "УКРГАЗБАНК"	35 549 312	13 963 930	5 793 519	391 746	—	24 345 219,38	25 812 669,93	15 964 546,71	621 613,14	64 099,45	19 492 796,01	28 194 439,77	17 467 549,30	688 562,83	29 530,67
	-291 986	-1 924 651	-3 637 570	-59 603	—	-311 777,95	-925 927,55	-8 990 154,75	-201 465,43	—	-60 941,00	-292 385,47	-10 335 413,92	-294 810,30	—
296 АТ "ОТП БАНК"	26 913 474	8 413 367	1 280 383	113 605	3 890	15 422 482,75	12 006 793,87	3 981 068,30	123 227,88	—	15 475 934,32	7 196 642,19	4 738 075,38	134 634,29	—
	-640 228	-1 235 101	-935 258	-46 586	-3 685	-362 295,17	-2 140 235,45	-3 339 633,02	-59 196,48	—	-350 882,21	-1 037 318,24	-4 166 729,66	-81 877,10	—
298 АТ "ПРОКРЕДИТ БАНК"	13 799 264	9 789 364	351 227	29 185	—	12 179 211,19	7 675 241,89	2 658 394,49	39 659,11	—	8 082 804,18	11 142 168,03	1 484 449,03	16 229,18	—
	-373 724	-1 060 026	-267 195	-11 976	—	-298 932,00	-960 056,54	-2 269 944,43	-15 573,36	—	-287 293,85	-1 196 098,88	-1 217 177,99	-14 175,79	—
305 ПАТ "БАНК ВОСТОК"	8 345 839	608 045	458 082	22 587	—	4 914 775,10	3 769 072,48	370 880,95	70 148,56	—	6 963 555,69	1 989 819,90	862 927,87	—	—
	-12 072	-113 251	-176 411	114	—	-25 330,23	-663 137,75	-242 138,41	-15 120,21	—	-114 638,33	-421 881,59	-710 474,35	—	—
386 АТ "КБ "ГЛОБУС"	1 501 920	31 365	117 490	—	—	787 470,95	140 166,33	147 183,94	—	—	724 911,29	264 877,47	102 011,17	—	—
	-33 914	-1 925	-77 072	—	—	-18 503,51	-4 702,15	-86 063,43	—	—	-24 353,91	-127 523,42	-100 636,44	—	—
392 ПуАТ "КБ "АКОРДБАНК"	753 734	348 808	427 892	—	—	363 474,40	350 133,87	732 063,48	—	—	361 019,70	207 590,03	511 603,93	—	—
	-31 292	-76 351	-368 021	—	—	-11 574,03	-13 627,15	-662 192,85	—	—	-24 336,40	-19 664,43	-479 302,65	—	—
	355 701 300	122 782 840	209 414 185	25 664 187	81 319	267 684 863	170 539 726	265 981 393	28 613 919	545 518	278 858 838	141 009 631	269 750 871	29 793 372	417 591
	-5 532 736	-11 061 639	-195 539 717	-8 410 486	-25 877	-6 483 162	-16 722 896	-227 202 000	-13 530 200	0	-5 573 950	-14 416 275	-233 076 132	-13 294 150	0

Додаток Д

Таблиця Д.1

Регресійна модель за період 2016-2024 рр.

щомісячні дані	динаміка резервів	індекс фін.стресу(y)	ІСЦ	Динаміка до попереднього місяця	націоналізація система важливого банку(X)	ВЛА/ЧА	динаміка резервів	Частка банків з іноз-капіт	Зі 100 ік
01.01.2016	0,206752517	0,30571	1,01	0,010091229	0	1,05	1,554511584	1,00	1,00
01.02.2016	1,00073165	0,303582609	1,00	0,010479625	0	0,98	1,02717391	1,00	1,00
01.03.2016	1,000683946	0,27300	1,01	0,010756442	0	1,09	1,03338399	1,05	1,00
01.04.2016	1,000730615	0,25260	1,04	0,00969087	0	0,96	0,987773911	0,98	0,94
01.05.2016	1,000706531	0,21234	1,00	0,009606558	0	0,98	1,011908991	0,98	1,00
01.06.2016	1,000729566	0,19481	1,00	0,00999185	0	1,10	1,003727017	0,95	1,00
01.07.2016	1,000705517	0,14920	1,00	0,009876185	0	0,98	1,028536738	1,00	1,00
01.08.2016	1,00072852	0,11372	1,00	0,009977386	0	0,99	1,010767686	1,00	1,00
01.09.2016	1,00072799	0,04497	1,02	0,010344395	0	0,96	1,001254316	1,03	1,06
01.10.2016	1,000703994	0,02146	1,03	0,010101215	0	0,99	0,991122343	1,00	1,00
01.11.2016	1,000726949	0,04885	1,02	0,009839484	0	1,03	1,021234651	0,98	1,00
01.12.2016	1,000702988	0,045969524	1,01	0,010040564	1	0,94	0,979495267	0,97	1,00
01.01.2017	1,00072591	0,035055652	1,01	0,010621689	1	1,01	1,056591943	1,00	1,00
01.02.2017	1,000725384	0,047948696	1,01	0,009973586	0	1,02	0,967388825	1,00	1,00
01.03.2017	1,00065471	0,027475263	1,02	0,009975897	0	0,98	0,9965656	1,00	1,00
01.04.2017	1,000724384	0,02212619	1,01	0,009971311	0	1,00	1,036147619	1,00	1,00
01.05.2017	1,000700509	0,010549583	1,01	0,009842599	0	1,03	0,971259391	1,00	1,00
01.06.2017	1,000723353	0,0112395	1,02	0,009925174	0	1,05	1,001490699	1,00	1,00
01.07.2017	1,000699513	0,043938571	1,00	0,009903697	0	0,99	1,01002639	1,00	1,00
01.08.2017	1,000722324	0,04653619	1,00	0,009929727	0	0,97	1,026447469	1,00	1,00
01.09.2017	1,000721803	0,044535909	1,02	0,00987033	0	1,01	0,981107366	1,00	1,00
01.10.2017	1,000698015	0,03731	1,01	0,010368088	0	0,90	1,034344296	1,00	1,06

Продовження таблиці Д.1

01.11.2017	1,000720779	0,038694091	1,01	0,010116246	0	0,95	0,996506659	1,00	1,00
01.12.2017	1,000697026	0,021682727	1,01	0,010068783	0	0,93	0,982169537	1,00	1,00
01.01.2018	1,000719759	0,019893478	1,02	0,010389907	0	1,08	1,091451684	1,03	1,00
01.02.2018	1,000719241	0,008663	1,01	0,009979181	0	1,08	0,953088834	1,00	1,00
01.03.2018	1,00064917	0,00721	1,01	0,009621331	0	0,91	0,983524889	1,00	1,11
01.04.2018	1,000718258	0,010862857	1,01	0,009849826	0	1,05	0,990609039	1,00	1,00
01.05.2018	1,000694589	0,011494091	1,00	0,009881912	0	0,94	1,027856126	1,00	1,00
01.06.2018	1,000717244	0,0167595	1,00	0,009964076	0	1,02	1,024284473	1,03	1,15
01.07.2018	1,00069361	0,030642273	0,99	0,010020414	0	0,99	0,968839101	1,00	1,00
01.08.2018	1,000716233	0,03873	1,00	0,010216137	0	1,09	1,039779202	1,00	1,00
01.09.2018	1,00071572	0,039806957	1,02	0,010569692	0	0,98	0,985702508	1,03	1,04
01.10.2018	1,000692137	0,026845652	1,02	0,010006657	0	0,97	1,010608348	0,95	0,92
01.11.2018	1,000714714	0,032229048	1,01	0,009952709	0	0,97	0,995253644	0,95	1,00
01.12.2018	1,000691165	0,028761739	1,01	0,010080419	0	0,89	0,944754743	1,00	1,05
01.01.2019	1,00071371	0,029624348	1,01	0,009752503	0	1,06	1,090528751	1,00	1,00
01.02.2019	1,000713201	0,100001	1,01	0,010024292	0	1,11	0,980635731	1,00	1,00
01.03.2019	1,000643723	0,063439524	1,01	0,009725186	0	0,87	0,995508133	0,97	1,00
01.04.2019	1,000712234	0,022595238	1,01	0,010094841	0	5,53	0,985051978	1,00	1,00
01.05.2019	1,000688768	0,015082857	1,01	0,009769003	0	2,10	1,006589419	1,00	1,00
01.06.2019	1,000711238	0,019484762	1,00	0,010095136	0	0,11	1,015731417	1,00	1,04

Продовження таблиці Д.1

01.07.2019	1,000687805	0,017689565	0,99	0,009737208	0	1,05	1,010251764	1,00	1,00
01.08.2019	1,000710244	0,021634737	1,00	0,009586926	0	0,98	1,093222376	1,00	1,00
01.09.2019	1,000709739	0,0096625	1,01	0,010058513	0	0,94	0,967402808	1,00	1,00
01.10.2019	1,000686358	0,013910455	1,01	0,009544437	0	0,99	1,007896814	0,97	0,96
01.11.2019	1,00070875	0,017653182	1,00	0,010378947	0	1,08	1,019558305	1,00	1,00
01.12.2019	1,000685401	0,030981304	1,00	0,009615991	0	1,03	0,976132237	1,00	1,00
01.01.2020	1,000707763	0,048139545	1,00	0,009854643	0	1,11	1,163382742	1,00	1,00
01.02.2020	1,000707262	0,041432381	1,00	0,000105207	0	0,96	1,047595437	1,00	1,00
01.03.2020	1,000661165	0,03796381	1,01	0,009856097	0	1,12	1,001780147	0,97	1,00
01.04.2020	1,000706295	0,039769048	1,01	0,011425227	0	0,94	0,98727802	1,00	1,00
01.05.2020	1,000683029	0,06586	1,00	0,009611532	0	0,97	0,988239739	1,00	1,00
01.06.2020	1,000705315	0,086095455	1,00	0,009975715	0	0,99	1,02628633	1,00	1,00
01.07.2020	1,000682082	0,0304065	0,99	0,009920575	0	1,05	1,017956648	1,00	1,00
01.08.2020	1,000704337	0,035742857	1,00	0,010374304	0	1,00	1,051602322	0,97	0,91
01.09.2020	1,000703842	0,02030375	1,01	0,009922214	0	1,00	1,004744986	1,00	1,05
01.10.2020	1,000680658	0,007301818	1,01	0,010299535	0	0,99	1,052250284	1,00	1,00
01.11.2020	1,000702868	0,002980455	1,01	0,01004926	0	0,98	1,021522164	1,00	1,05
01.12.2020	1,000679717	0,001982273	1,01	0,010010479	0	0,85	0,999993391	1,00	1,00
01.01.2021	1,000701897	0,002369091	1,01	0,009932029	0	1,07	1,068216442	1,00	1,00
01.02.2021	1,000701405	0,018437391	1,01	0,009971105	0	0,99	0,98519701	1,00	1,00
01.03.2021	1,000633083	0,036239	1,02	0,009906785	0	1,00	0,988270131	1,00	1,00
01.04.2021	1,00070047	0,025877143	1,01	0,009983924	0	1,00	1,026067202	1,00	1,00
01.05.2021	1,0006774	0,038763043	1,01	0,009951515	0	1,08	1,009700275	1,00	1,00
01.06.2021	1,000699506	0,02822	1,00	0,009910054	0	0,97	1,017274349	1,00	1,00
01.07.2021	1,000676468	0,003679612	1,00	0,009882147	0	1,02	1,001530573	1,00	1,00
01.08.2021	1,000698544	0,026687619	1,00	0,009893437	0	1,02	1,022207348	1,00	1,00
01.09.2021	1,000698057	0,037374348	1,01	0,009990107	0	0,94	0,980374228	1,00	1,00

Продовження таблиці Д.1

01.10.2021	1,000675068	0,0556	1,01	0,00989423	0	0,95	1,033709856	1,00	1,00
01.11.2021	1,000697099	0,052568696	1,01	0,009906118	0	1,01	1,007325571	1,00	1,00
01.12.2021	1,000674142	0,050438571	1,01	0,010321881	0	0,84	1,017459571	1,00	1,00
01.01.2022	1,000696144	0,026034783	1,01	0,010038382	0	1,12	1,075150867	1,00	1,00
01.02.2022	1,00069566	0,017084783	1,02	0,010551979	0	1,22	0,985928901	0,94	0,96
01.03.2022	1,000627901	0,034044	1,05	0,010163633	0	0,83	0,930313388	1,00	1,00
01.04.2022	1,00069474	0,178838571	1,03	0,01	0	1,01	0,973331532	1,00	1,00
01.05.2022	1,000671862	0,539856	1,03	0,01	0	0,99	1,053814719	1,00	1,00
01.06.2022	1,000693792	0,348777273	1,03	0,01	0	1,10	1,006871383	1,00	1,00
01.07.2022	1,000670946	0,244304545	1,01	0,01	0	1,06	1,007175249	0,97	1,00
01.08.2022	1,000692846	0,235586957	1,01	0,012499991	0	1,04	1,058221634	1,00	1,00
01.09.2022	1,000692366	0,324881818	1,02	0,01	0	1,04	1,004932574	1,00	1,00
01.10.2022	1,000669568	0,429220833	1,03	0,01	0	1,04	1,028345569	1,00	1,00
01.11.2022	1,000691424	0,291804348	1,01	0,01	1	0,98	1,044793793	0,97	1,00
01.12.2022	1,000668658	0,39635	1,01	0,01	1	1,01	1,014031867	1,00	1,00

Продовження таблиці Д.1

01.01.202 3	1,000690485	0,239352174	1,01	0,01	0	1,15	1,061028529	1,00	1,00
01.02.202 3	1,000690008	0,193843478	1,01	0,01	0	1,07	1,026750202	0,97	0,95
01.03.202 3	1,000622804	0,160869565	1,02	0,01	0	1,02	1,024239013	1,00	0,95
01.04.202 3	1,000689103	0,132433333	1,00	0,01	0	0,95	1,046456339	1,00	1,00
01.05.202 3	1,000666415	0,203216667	1,01	0,01	0	1,01	1,041479513	1,00	1,00
01.06.202 3	1,00068817	0,258027273	1,01	0,01	0	1,00	1,036390583	1,00	1,00
01.07.202 3	1,000665513	0,197856522	0,99	0,01	0	1,01	1,026655676	0,96	0,95
01.08.202 3	1,00068724	0,199004348	0,99	0,01	0	0,95	1,035583911	1,00	1,00
01.09.202 3	1,000686768	0,127386364	1,01	0,01	0	0,96	0,990388904	1,00	1,00
01.10.202 3	1,000664158	0,1366	1,01	0,01	0	1,01	0,98958558	1,00	1,00
01.11.202 3	1,000685841	0,136913636	1,01	0,00994457	0	0,96	1,013060794	1,00	1,00
01.12.202 3	1,000663262	0,127191304	1,01	0,010002557	0	1,01	1,024286681	1,00	1,00
01.01.202 4	1,000684916	0,126747826	1,00	0,010441839	0	1,03	1,103005408	0,96	1,00